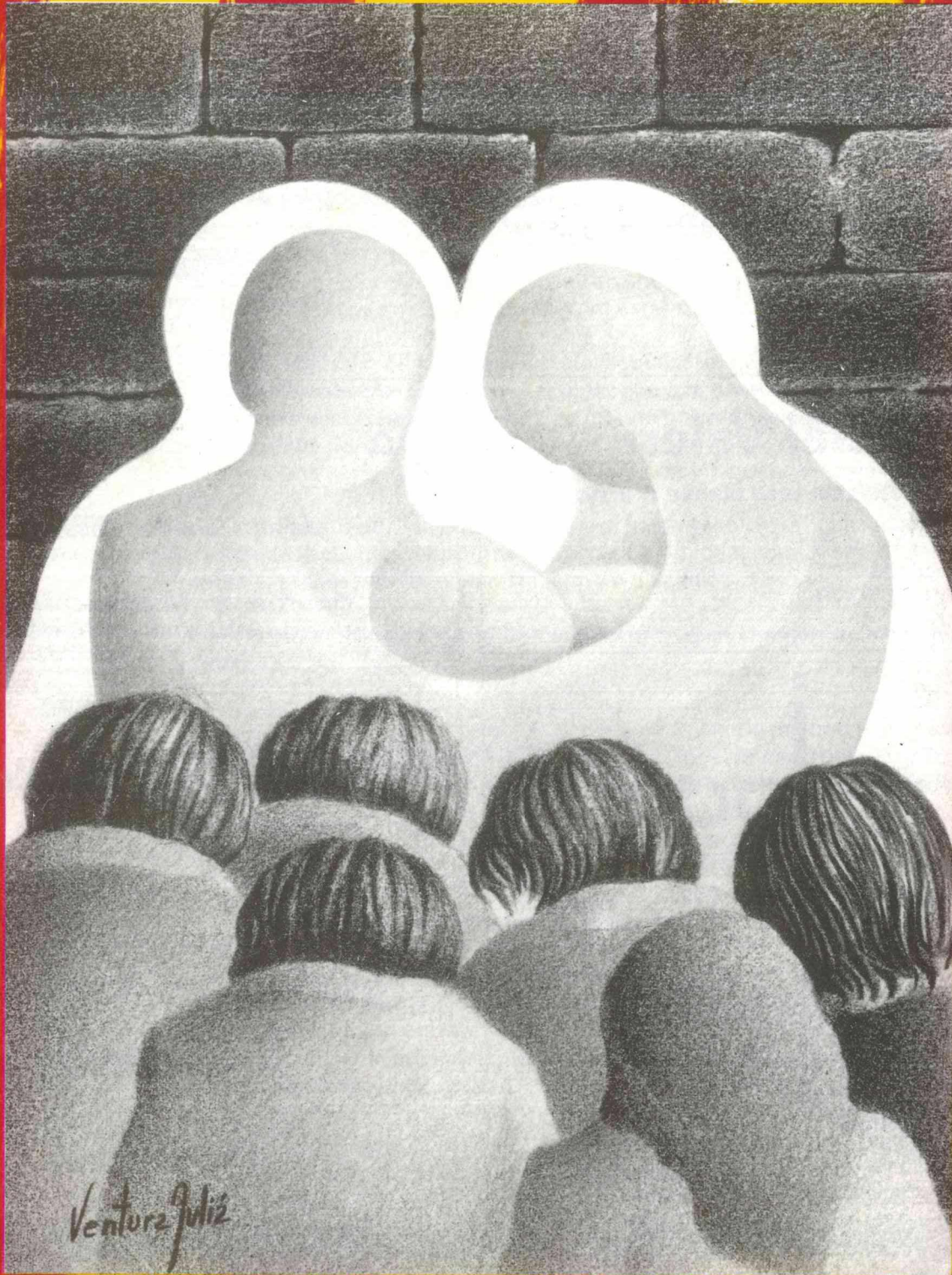

EL SOROLL

de les Fonts nº 2

REVISTA TRIMESTRAL - SANT JOAN LES FONTS - DESEMBRE 1990

Bar - piscina
CORRALES - CROS

Av. Paperera Torras, 2
SANT JOAN LES FONTS

ZB MOBLES BRUGADA

VENDES I TALLER: Ctra. d'Olot, 55 - Tel. 29.07.28 - 17857
SANT JOAN LES FONTS

Caixa de Girona

AUTO REPARACIÓ
J. GUIX i MIR

Reparació en general de l'automòbil.
Diesel i gasolina.

c/. Paperers, 9. Tel. 29 10 98 SANT JOAN LES FONTS

Comercial Valeri

Venda al detall de tota classe d'articles

c/. Santa Magdalena, 24
c/. Aiguanegra, 13
SANT JOAN LES FONTS
Tel. 29.02.06

Josep Teixidor Casamitjana

GESTOR ADM. COL-LEGIAT Nº 1471

Ctra. d'Olot, 26 - Tel. 29 08 00 - Fax 29 05 12
SANT JOAN LES FONTS

* PÀGINA

electrònica **Joan** QUINÀRIA

SERVEI TÈCNIC
SERVEI TÈCNIC

C/. Santiago Rusiñol, 15 - Tel. 29 08 21 - SANT JOAN LES FONTS

CARNISSERIA LLOP

Avgda. Cisteller, 3 - Tel. 29.02.31
SANT JOAN LES FONTS (Girona)

Juvinva

FUSTERIA

C/. Can Bó, s/n. - Tel. 29 02 07 - SANT JOAN LES FONTS

DISSENY GRÀFIC - FOTOGRAFIA

X. BRUNSÓ

Plaça Major, 8 - Telèfon 29 01 78
SANT JOAN LES FONTS

Pub
LUCKY LUKE

Cervesa Whisky Musica
OLOT

LUCKY RECORDS

Discs, cassettes i compacts
Av. Sant Joan, 27 - OLOT

Director:
Xavier Valeri

Sots-directora:
Raquel Castrillo.

Redactors:
Daniel Sánchez, Joan Carles Gómez Cacho, Marta Prat i Carme Vila.

Disseny:
Nuri Gussinyer

Publicitat:
Josep Rull (tel. 29.07.39)

Fotografia: Aula de Fotografia de l'Escola Municipal de Belles Arts i Arxiu

Dipòsit legal: Gi-966-90

Edita:
Somsig, S.L.
Crta. d'Olot, 53
Sant Joan les Fonts

Fotocomposició:
Edibasa - Olot

Exemplar gratuït

Tirada de 1.500 exemplars

REVISTA
PATROCINADA PER
L'AJUNTAMENT DE
SANT
JOAN LES FONTS.

INDEX

Editorial

A cau d'oella 3

Ajuntament, consum i turisme 4

Història 5

Entitats 6-7

Salut, lleure i esport. L'excusió 8-9

Les nostres lletres 10

Crítica d'Art 11

Natura 12-13

Sorolls d'un trimestre 14

A cop de telèfon 15

Col·laboracions 16-17

Marxa 18

Música

López del Valle 19

L'art de menjar 20

Còmic 21

Entreteniments

Programació Ràdio 22

EDITORIAL

Fa poques setmanes hem celebrat el primer aniversari de Ràdio Sant Joan. Aquesta ha estat una de les principals alegries de la Junta Directiva de Ràdio Sant Joan, des del moment en el qual vàrem començar a parlar del projecte. En aquells dies, quan hom especulava amb la possible duració de Ràdio Sant Joan, una setmana, tres mesos, fins l'estiu-, nosaltres comptàvem els dies i esperàvem ansiosos una data que representés la consolidació com una entitat més de Sant Joan. Val a dir que el fet d'estar un any en antena, únicament és per a nosaltres una satisfacció i un pas més, ja que esperem estar-hi molts més anys i, paulatinament, intentar d'anar millorant.

Si hagéssim de fer una valoració d'aquest primer any, caldria dir que tot i els problemes naturals que comporta, el fet que a la nostra emissora hi hagi vuitanta persones majoritàriament joves, s'ha fet una programació regular i coherent. Però a més, Ràdio Sant Joan ha estat el revulsiu perquè el jovent actiu santjoanenc hagi endegat una sèrie d'activitats constructives de les quals aquesta revista n'és una mostra.

Evidentment, l'any que estrenarem ha de ser el de la consolidació i projecció d'aquestes activitats. Nosaltres únicament diem que, conjuntament amb les altres entitats, procurarem que aquesta llum no s'apagui.

Joan Bramon, Narcís Payola, Daniel Sánchez, Joan Llongarriu, Joan Llop i Xavier Valeri

Emissora Municipal de Sant Joan les Fonts

Al mig del fred i les glaçades d'un mes de desembre cru, floreixen: la pau, l'amor, l'alegria, la felicitat i la joia. Els nostres cors s'omplen de records inoblidables dels Nadals passats i també dels sentiments més profunds de tristesa.

Trobem a faltar el somriure d'aquells que ens han deixat i d'aquells que per motius polítics lluiten lluny d'aquí, al mig d'unes aigües desconegudes i perilloses: les aigües del Golf Pèrsic. Des d'aquell calorós 2 d'agost la pau al món s'ha vist trontollar. S'han sembrat diferents intents per arribar a un acord, però cap d'ells ha pogut germinar. Davant d'aquest fet, l'Organització de les Nacions Unides ha hagut d'adoptar una solució: la intervenció militar si Saddam Hussein no s'ha retirat de Kuwait abans del 15 de gener.

Què passarà? És quelcom que tots ens preguntem i que no podem constestar amb seguretat. És trist i lamentable, però realment és així.

Des d'aquestes pàgines i en aquestes dates, els membres de la redacció del "Soroll de les Fonts" fem arribar els nostres desigs de Pau i Felicitat a tots aquells qui llegiu aquesta revista.

BON NADAL I FELIÇ ANY
1991

La Redacció
Sant Joan, desembre 90'

URBANISME:

S'aprova sol·licitar, al Consell Comarcal, la redacció del projecte de pavimentació de la carretera vella de la Canya i que la seva execució s'inclogui dins el programa de camins comarcals.

S'aprova provisionalment el PAU del sector de sòl urbanitzable no programat "Les Coromines-La Canova".

S'aprova provisionalment el Pla Parcial del sector industrial "Les Coromines-La Canova".

S'aprova definitivament el Projecte d'Urbanització del sector "Les Coromines-La Canova".

HISENDA:

S'aprova la modificació de les Ordenances Fiscals: Ordenança Fiscal núm. 10, de la Taxa de Cementiri Municipal, Ordenança Fiscal núm. 12, de la Taxa per Recollida d'Escombraries, Ordenança Fiscal núm. 14, en el seu annex 1, de Preus Públics per a l'utilització privativa i aprofitaments especials, establint el Preu Públic per a l'ocupació de terrenys d'ús públic per "Parada d'Auto-Taxi", Ordenança Fiscal núm. 14, en el seu annex 2, de preus públics per pràctica de serveis o realització d'activitats en els seus apartats 2.3 "Escorxador Municipal", i 2.5 A "Vacunació antiràbica d'animals menors".

GOVERNACIÓ:

S'acorda delegar a la Societat Municipal de Seveis i Gestió S.O.M.S.I.G., S.L., la contractació de les obres d'Urbanització del sector industrial de Begudà, i en particular de la primera fase.

ESPORT-ENSENYAMENT:

Acabament de l'enllumenat de la zona esportiva. Inici de les activitats esportives escolars.

CULTURA:

Acabament de les obres del Centre Sòcio-Cultural de Sant Joan les Fonts i inici de les activitats culturals en el decurs del mateix mes de desembre.

SANITAT:

Acabament de les obres del servei de podologia al dispensari municipal i posta en marxa d'aquesta activitat.

Posta en marxa del servei d'infermeria al Centre Sòcio-Cultural de Begudà. A tal fi d'evitar desplaçaments per certes consultes i revisions als residents als nuclis de Begudà-Sant Cosme-Aiguanegra.

Ajuntament de Sant Joan les Fonts, desembre 1990

L'OMIC INFORMA

Estem pràcticament a les portes de les Festes Nadalenques. Com és tradicional en totes les llars, se celebren reunint-se la família al voltant de la taula on es serveixen menjars extraordinaris propis d'aquestes dates i s'intercanvien regals seguint una sèrie de tradicions: Reis, Arbre de Noel i el Caga Tió, etc. Tot això comporta una sèrie de despeses que, efectuades de forma racional, poden estalviar-nos diners i temps.

Anem a fer algunes suggerències sobre aquest tema que serviran pel nostre benefici.

No us deixeu guiar per la publicitat. Adquiriu aquells productes que us siguin absolutament necessaris.

No espereu a última hora per efectuar les vostres compres. Evitareu aglomeracions i pujada de preus.

Abans de comprar, compareu preus i qualitats i considereu que **el més car no és sempre el millor**.

Recordeu que encara que els preus siguin lliures, han d'estar perfectament marcats en un lloc visible. En cas de no ser així podeu triar: anar a un altre establiment on podeu veure clarament els preus i comparar-los amb altres, o denunciar el fet davant l'autoritat competent. Aneu a l'O.M.I.C. o alguna Associació de Consumidors a recaptar tota la informació que us sigui necessària.

No compreu els aliments elaborats que no siguin degudament etiquetats i amb data de caducitat.

No accepteu aliments en envasos deteriorats.

No refuseu els congelats, si són de bona qualitat i es sotmeten a una bona descongelació, no són inferiors als aliments normals. Penseu que molts aliments que es compren frescos es sotmeten a posterior congelació als nostres domicilis, penseu també que l'aliment congelat té un preu més estable i sensiblement més baix que els aliments frescos.

En adquirir els congelats, observeu que els envasos siguin íntegres i es presentin sense trencaments, esquinq, ni gebre interior.

La descongelació ha de realitzar-se com més lenta millor, col·locant l'aliment al compartiment general del frigorífic el dia anterior de la seva utilització.

No s'ha de descongelar mai en un lloc calent, ni forçar la descongelació mitjançant l'escalfor, ja que això deteriora el sabor, la textura i el valor nutritiu del mateix.

Existeixen alguns aliments, com són les verdures i els mariscs, que poden cuinar-se sense descongelació prèvia.

I no heu d'oblidar que, una vegada descongelat, un aliment no es pot tornar a congelar de cap manera.

Referent a joguines i regals.

Abans de comprar una joguina, penseu quin serà el més adequat per a l'edat i afeccions del vostre fill.

Exigiu factura, els establiments comercials estan obligats a donar-vos-les si les sol·liciteu, us servirà de justificant en cas de reclamació.

Per als articles que sigui preceptiu, comproveu que portin el certificat de garantia i complimenteu-ho a l'establiment al moment de la compra.

A l'Oficina Municipal del Consumidor -edifici de l'Ajuntament- telèfon 29.00.52, disposem de taules amb els joguets més idonis per a les diferents edats dels nens.

LA SEBASTIANA (i II)

Vaig acabar l'escrit anterior dient que jo havia guanyat la primera pesseta a La Sebastiana. I ho explicaré; però abans voldria fer esment, per si algun santjoanenc actual no ho sabés, aque aquest nom "La Sebastiana" era el de la campana de la fàbrica. Avui les fàbriques no en tenen de campanes, avisen per mitjà d'una sirena les hores d'entrada o del relleu del personal. El segle passat, abans de l'ús del vapor, el senyal acústic més difós era la campana; generalment les dels temples, que des dels "campanars" i per mitjà dels "campaners" anunciaven les festes, el mal temps, el foc (al poble o al bosc) els bateigs, les defuncions, les pedregades. etc. Llàstima que ja no hi hagi campaners; era un ofici en el qual sobresortiren veritables vilatans que sabien fer cantar meravellosament les campanes i àdhuc, alguns, fins i tot els carrillons.

Bé, deixem de tocar campanes i anem a la pesseta que és el que avui ens interessa. Fixeu-vos que he dit "*guanyar la primera pesseta*", no "*fer la primera pesseta*" que això és generalment cosa de vius, de gent que no se l'ha pas guanyada.

Guanyar-la equival a recompensa per algun treball o per algun servei. Jo la vaig guanyar perquè vaig treballar. Un mini, molt mini treball, si voleu, però treball a fi de comptes. Els diumenges eren naturalment festes de guardar, i les fàbriques, si podien, romanien parades. Llavors era el moment de reparar alguna o altra màquina, alguna "continua" o "selfactina", les del "ba-

tan" o la petita maquineta de fer "el cordill de piano", aquella que a mi més m'agradava de veure-la funcionar, de veure aquells rodets que dansaven i trenaven el cordill que a la mainada tan bé ens anava per a fer ballar la baldufa. Era llavors, els diumenges, quan el meu oncle em deixava anar amb ell a la fàbrica per ajudar als que treballaven, que és una mena de manera, més aviat, de destorvar i fer menys eficaç el treball dels altres. Sigui com sigui, jo anava amunt i avall entre les màquines parades, portant una clau anglesa cap aquí, ara un martell cap allà o bé repartint caps de cotó per eixugar les mans o també escombrant llimalla i altres deixalles. A l'hora de plegar, hora solemne, l'oncle entrava al despatx, els homes també hi entraven d'un a un i en sortien amb la soldada. I jo, un marrec, era el darrer i també en sortia amb la meva recompensa.

Ara m'adono que com hom ha exagerat les coses; quin greu error quan he escrit allò de la meva primera "*pesseta*", perquè de pesseta, res de res, cinquanta cèntims i encara gràcies. Això sí, eren dos ralets de plata que a mi m'enlluernaven d'allò més; la peça més petita de les quatre de plata que en aquells anys (1918 o 1919) eren de curs legal. Als cinquanta cèntims seguien les peces d'una, de dues i de cinc pessetes, o sigui el famós "duro". Un jornal de duro, en aquell temps, no el guanyava ningú.

Encara podria mencionar molts altres records. Amb dos de caire gastronòmic n'hi haurà prou. El menys rellevant per a mi

HISTÒRIA

era aquell àpat camperol que fèiem un diumenge de cada estiu al prat de la Canova. Calia enganxar la tartana per traginar coves amb tovalles, tovallons, coberts, plats i porrons; cistell amb fruites i hortalisses per a l'amanida⁽¹⁾; greixoneres per al rostit... Un enrenou de ca l'ample només per dinar damunt l'herba a escassament dos-cents metres de casa.

Em penso que fins i tot hi portàvem l'aigua, perquè segons deien la de la font de la Canova era molt calcinosa. Per a nosaltres, els vaillets, dinar d'aquesta manera informal era molt millor que l'encarament d'un dinar a taula on calia demostrar una destresa y una urbanitat que encara no teníem.

L'altre record és el del berenar de cada dia a La Sebastiana. A la feina hi acudia gent de la rodalia, de vegades de força lluny, de Vivers, de Cal Gall, de Claparols, etc. Hi havia qui li calia caminar una hora o més. Ente l'anada, el retorn i la feina

passaven deu o més hores fora de casa i era natural que a mig matí o a mitja tarda mengessin un mossec que no podia ser de quatre galindaines. Avui es mata el cuc amb donuts, bimbos o qualsevol fotesa de super o d'hiper amb noms que suggereixen molt però engreixen poc i alimenten menys.

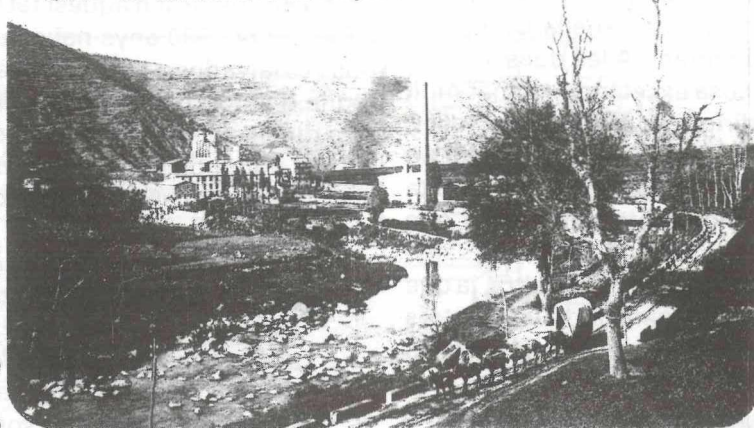
Dels esmorzars no en puc dir res. Jo no hi era present. Però sí que hi era a l'hora dels berenars. Era, naturalment, a la tarda, a fora de l'edifici, a la cara que dona a

llewant, on a aquella hora hi havia ombra, i un bon pedrís. D'un cabasset en sortien quatre fòtils, un plat de terrissa, de poc diàmetre i més aviat fondo, una botelleta gasosa d'un petit (no es coneixien encara les de litre "gegant" o "familiar") amb vi, una carbasseta amb oli, un salaret... és a dir el necessari per preparar l'amanida. També en sortien coses més consistents: pa, pernil o cansalada, llonganissa o botifarra, tomàquets, cebes, cogombres.. Ai aquelles sebes! Esclafinyades d'un cop de puny o d'un cop de roc deien que així no tornen a la boca però jo em penso que encara les hi tiñc de tant que m'agradava saborejar-les junt amb el cogombre i els tomàquets. I és que veient-me badoquejar com un estaquirot i com se'm feia la boca aigua, alguna o altra d'aquelles dones (més aviat noies) sempre em deixaven participar d'allò que a mi em semblava el festí del rei Baltasar. ¿Què passava amb la xocolata (segurament de Les Comes i subministrades per la Confiteria Corbatón d'Olot)? No volgueu pas saber-ho, tal vegada servia de postres a la meva benefactora; havia escanviat un mossec per un altre i em considerava guanyador.

Quantes coses he guanyat a Sant Joan les Fonts després ja adult. I el que més espero haver-me guanyat és l'afecte de tots els santjoanencs. Gràcies.

Josep Maria Castellet

A. T. V. — 693 - SAN JUAN las FONTES. Vista general

(1).- En profit de la normalització lingüística caldria desterrar de Sant Joan els "bons amanits", les "lavadoras", el "basurero"....

EL NOSTRE TALLER

Aquesta vegada farem una explicada que es refereix a la nostra anada a Mollet del Vallès. Va consistir especialment en una **Desfilada de Vestits de Paper**. Això va ser a la tarda. En arribar a Barcelona, ens van portar al Camp Nou del Barça, i també al seu Museu, que a molts ens va sorprendre, ja que mai hauríem pensat trobar-hi tants trofeus, de tants anys enrera, tan ben cuidats i tan ben exposats. Això agradà, crec, a tothom, però pels homes va ser una delícia. Al marxar d'allà anàrem a Montjuïc, a veure l'Anella Olímpica i creguin es veu creixer ràpidament. A les dues a dinar, que encara que no fos una cosa excel·lent, va anar molt bé. Després de dinar, ens dirigirem al teatre de Mollet, a preparar i després fer la Desfilada. Aquesta, va ser un èxit. El President, un senyor de gran cultura, i molta altra gent, ens felicitaren per la qualitat dels vestits, que ells anomenaren d'Alta Costura. Això va ser una satisfacció molt gran, a la que cal afegir-n'hi una altra, ja que ens digueren que a part de l'elegància de les nostres models, ens felicitaven per la seva educació i bones maneres a la Desfilada.

També prengueren part les models de Besalú, que portaven dotze vestits, que foren molt aplaudits.

Diré també que no solament fem vestits, ja que som molta colla i tenim ganes de treballar, sinó que també hem fet a part de les admirades roses, moltes santjoanenques, margarides i la sempre humil violeta. I tocant el tema de les flors, ara ja comencem a treballar per adornar la nostra llar aquestes Festes Nadalenques. I com que parlem de treball, diré que hem fet una exposició de treballs manuals al convent de les Germanes del Diví Pastor, allà hi podran trobar: brodats, ganxets, flors, vestits de paper, fusta esculpida, jocs de menjar de fusta, molta de cosa de ferro, aram, coses antigues, fotografies, etc. etc.

L'exposició ha estat molt visitada; ja que toquem el tema de les religioses, diré també que ara els hi estem fent vestits i molts adornaments de paper, per a la comèdia que faran la mainadeta. I bé, ja que som tan a prop les Festes Nadalenques, els desitgem a tots els santjoanencs un Bon Nadal i un Prósper Any 1991!

Per acomiadar-me, diré que,
*Si Nadal és Pau, Amor i Alegria,
 que sigui Nadal cada dia.*

El Nostre Taller, és el seu Taller.

NADAL

*La nostra vanitat prou s'afigura
 que està damunt del bé i del mal,
 més no hi val ganivet, ni ànima dura,
 és mes forta la nit de Nadal!*

Amb aquest poema de Josep M^a. de Segarra començo aquest escrit, i és perquè dintre de l'any, el Nadal és un parèntesi, per alguns un temps de reflexió i per altres ve donat per tota aquesta societat de consum, que sens dubte tots hi estem immersos. Dies de regals, de llums, coloraines, felicitacions, nadales i trobaments familiars. Això no vol dir que no s'ha de fer, penso que sí, tot allò que serveix per donar una mica de joia, d'amor, d'esperança i pau és bo, però sempre amb una mida, ens donem compte quan a vegades ens passem i potser ens hem de preguntar a on estem situats.

Aquestes festes Nadalenques a nivell religiós i cristià ens recorden aquest fet tan important ja que allà a Betlem fa 1990 anys naixia un petit infant, que és el nostre Salvador, i ens ensenya que el seu regne és un regne d'amor, de pau, d'humilitat i senzillesa, que dia rera dia, ja sense traves, està enmig de la gent per fer aquest nou món per a tothom.

Segueixo amb el mateix poema que ens diu:

*Procurem ser una mica criatures
 amorosint el baladreig rasós,
 i diguem: Glòria Déu en les altures
 amb aquest to que ho deien els pastors.
 I si tot l'any la mesquinesa ens fibla,
 i l'orgull de la nostra soletat,
 almenys aquesta nit, fem el possible
 per ser uns homes de bona voluntat.*

És tan bonic el que ens diu, que no són necessàries moltes paraules per saber el seu significat.

Ajudem-nos mutuament, els grans als petits i els petits als grans, que sapiguem trobar en aquestes diades allò que és important i que potser ens manca.

Com religiosa i educadora, penso que hem de contagiar a tots, però sobretot als infants i joves, aquest esperit net i pur que té el Nadal; no parlem amb els infants i joves de les nostres tradicions, costums, cançons, del sentit cristià del Nadal; aquest costum de fer els pessebres a cada llar, molt "arrelada" en els nostres pobles, és tan bonic veure als infants i a tots els familiars fer el pessebre que això demostra que vol dir la col·laboració i la fe, tant de bo estigués present la col·laboració i la fe en tota la nostra vida.

Em ve a la memòria el nostre Sant, Francesc de Assís, que la gent el fa responsable de fer el primer pessebre, que Francesc d'Assís ens ajudi a conservar aquests costums. Aquests pessebres casolans, són quelcom que es fa entre tots, es tracta amb respecte i

estimació i presideix les festes familiars.

*Quan ve Nadal, la cançó del miracle
amb el pessebre de molsa i arboç
ens fa pensar en unes ganes molt vives,
ens fa pensar en un desig de debó
de donar coses al Noi de la Mare,
coses que vinguin de dintre del cor.*

Fins aquí la meua humil reflexió sobre la riquesa que té el Nadal, si de veritat el volem aprofitar.

Només en resta dir-vos i desitjar-vos unes Bones Festes!, i que ens recordem d'aquells que pateixen qualsevol malaltia o tribulació.

Per a tots els santjoanencs Bon Nadal!

Germana Maria Piedat Prieto

AMB ELS ULLS DE 8è.

Ja som els més grans, per això tenim el privilegi de poder-vos escriure quatre ratlles sobre l'escola.

En arribar el primer dia, alegrement hem vist que l'escola ha canviat el color de la "roba interior", fem un pam de goig, n'hi ha que diuen un pam i mig (no ve d'un pam). Bé, parlem seriosament; la Casa de la Vila ha abocat una bona colla de calerons per fer més bonica l'escola: els dintres, com uns hem dit, de tons liles, una font nova amb dos tòts i un pedal. Quan un beu, l'altre trepitja o quan un trepitja, l'altre beu o si voleu, quan els dos trepitgen ningú beu, o ... deixem-ho córrer; pluja de pedretes al pati (ha quedat ben pla i així els aiguolls han quedat reduïts).

Quant als professors els tenim repetits: tinc.... tinc.... tinc... repetits, però sempre amb la mateixa "canya" (n'hi ha que diuen més "canya"). El professor de gimnàstica només de començar... se'ns va lesionar!, i ara en tenim un altre. Redimonis!, es diu Àngel i per arrodonir-ho De Arriba (com caigut del cel).

Un dia, els mestres ens van agafar plegats i ens van parlar dels Drets i Deures que teníem. Els Drets els entenem molt bé, però els Deures ens costen més de pair.

També us podem dir que els mestres s'han tornat molt reivindicatius, ens venen amb enganxines fluorescents, ens han expli-

cat que la cosa va de judici i ens han dit que els volen engarjolar a tots (béééé!!!), no la cosa és més seriosa, durant aquells dies estaven preocupats, empipats, compungits, pansits, entristits... pel judici d'un company; però nosaltres, ben solidaris, estàvem contents, descansats, alegrats, al·lucinats.. però tan lenta com és la Justícia, en aquest cas, en van fer via: han estat absoltes.

I després de les castanyes que hi van haver al judici, hem celebrat la Castanyada. Nosaltres vàrem ser

els torra-castanyes (no els torra-pipes, això ja ho som sempre). Vam quedar fumats, plorosos, bruts, espellifats... però les castanyes van ser d'allò més bones. Vam celebrar també el primer concurs de Pintura Ràpida. Tots els racons del pati van quedar ben plasmats: les paperes amb el segell de la Generalitat, els fanals, les pistes.. Hi va haver aquell que té tan bona vista que fins i tot va dibuixar Vivers.

I bé, amb quatre ratlles us hem explicat l'inici del cole.

Fins la propera. Apa siau!!

Els ulls de vuitè vigilen,
els ulls de vuitè us miren,
els ulls de vuitè ho anoten,
els ulls de vuitè ho expliquen tot.

Un grup d'alumnes
del 8è. nivell
del Col·legi Públic
Castanyer

Novembre del 1990

Sa|ut Leure Esport

L'EDUCACIÓ FÍSICA, ENCARA UNA "MARIA"

És curiós com en aquests dies d'eufòria esportiva -Olimpíades, culte al cos, viure esportivament, etc-. encara existeix a les escoles vestigis d'una cultura antiesportiva.

Sembla il·lògic que el lloc on la cultura ha d'estar més al dia estigui, pel contrari, totalment desfasat. Encara existeixen les famoses "maries"; el Dibuix, la Música i l'Educació Física, curiosament, matèries aquestes, de moda, fora dels àmbits docents.

El treball de posar al dia el tema de l'Educació Física i l'esport, no és només del professor de l'assignatura en qüestió -que en el cas d'EGB es tracta, en la majoria dels casos, de gent amb bona voluntat però poca professionalitat, encara que per fi els de dalt s'han decidit a arreglar aquest assumpte i crear una plaça de professor titulat com qualsevol altra assignatura (!!) - sinó també dels pares i, sobretot, de la resta de professorat del centre, que sovint marginen a l'Educació Física i a l'esport en general, unes vegades per total desconexió del tema i d'altres per orgull professional creient que la seva assignatura és superior.

Tot això, com és lògic, es reflecteix en els alumnes que es tanquen davant les innovacions i canvis en l'ensenyança de l'Educació Física i l'Esport.

Actualment el professor d'Educació Física i Esports té una doble missió docent: ensenyar i cultivar la cultura esportiva (tant deficient al nostre país) als alumnes, i la de reciclar, també culturalment, als pares i professors, encara que hi ha gent que pensa que l'esport no és cultura.

Pensem que la tasca de fer que la nostra societat sigui més culta esportivament, correspon a tots, ja que tothom té contacte, d'una forma o d'altra amb aquest món.

J. Carles Gómez Cacho

TEMES BREUS

EL FLAT

* El flat és una forma de rampa que es produeix en la zona de les costelles o per sota d'aquestes.

* Afecta als músculs de la respiració.

* Apareix, generalment, si abans em menjat alguna cosa, doncs la sang es concentra al sistema digestiu, deixant d'aquesta forma una deficiència circulatòria a nivell, en aquest cas, dels músculs intercostals.

* El tractament consisteix en aturar l'exercici i flexionar el cos intentant tocar amb les mans els peus, també es pot assegurar amb el cap entre els genolls.

LA RESPIRACIÓ

* L'organisme humà està animat per diversos ritmes fisiològics

molt lligats amb altres; en conjunt, contribueixen al seu funcionament harmoniós: ritme de son i de la vigília, de la gestació, de la circulació, de la fam, de la sacietat i altres.

* Entre aquestes grans funcions, la respiració ocupa un lloc preponderant i original. El procés de la vida es realitza des de la primera inspiració fins l'última espiració. En cas de necessitat podríem viure uns dies sense menjar o dormir; però uns pocs minuts sense respirar portarien la mort.

* La vida estressant dels nostres dies seria més soportable si tant sols respiréssim bé.

* Segons els adeptes al ioga "*respirar és viure, aprendre a respirar és aprendre a viure integralment*", i en efecte la respiració natural, profunda, afavoreix la circulació i oxigenació de la sang; millora les funcions digestives; recarrega d'energia els centres nerviosos. A més els moviments respiratoris asseguren l'elasticitat dels músculs i de les articulacions; afavoreixen la son profunda i realitzen una veritable desintoxicació general.

* Una bona respiració adreça l'esquena, deixa anar les espatlles, donant un port elegant. Dóna fermesa al ventre i aprima la cintura. Afavoreix el desenvolupament intel·lectual. Una bona oxigenació de les cèl·lules nervioses assegura el desenvolupament de l'atenció, la concentració i la comprensió. I en general provoca una sensació de benestar que es tradueix en un estat d'ànim optimista i de plena confiança.

L'ESQUENA

* La majoria de les persones pateixen mal d'esquena alguna vegada a la vida. L'exercici i altres formes de teràpia poden ajudar, però la prevenció sempre és la millor forma de tractament.

* La columna vertebral està formada per vint-i-quatre vèrtebres, dividides en tres zones: cervical, dorsal i lumbar. La zona lumbar es la més castigada per l'activitat física.

* Cada vegada el mal d'esquena està més generalitzat, la causa, pot ser, com el mal de cap, per la vida en tensió que portem i els, cada vegada pitjors, hàbits posturals.

* Les causes més comuns que provoquen el mal d'esquena són, la mala postura, els esquinços d'esquena, els desplaçaments dels discos intervertebrals, l'edat i les desviacions de columna.

* Hi ha circumstàncies concretes, com les de les dones, les quals poden patir mal d'esquena provocat pel dolor característics de la menstruació.

* Hem de ser conscients i conseqüents a l'hora de tractar el mal d'esquena. Si no sabem quina és la causa, el millor que podem fer és consultar a un especialista o a un metge, abans de fer qualsevol tractament, perquè a vegades el que pot anar bé per un cas no serveix per un altre.

* Una situació molt concreta i preocupant, és la dels joves estudiants que estan moltes hores asseguts a les cadires, amb postures poc recomanables.

Els professors han de tenir cura davant aquesta situació i intentar corregir-ho, de forma, evidentment, molt pedagògica. No estaria malament endegar programes a nivell d'escoles, de prevenció del mal d'esquena.

* Respecte a la postura, cal remarcar la importància que té el fet de ser conscients en tot moment de la nostra posició corporal, tan sigui caminant, estant de peu, asseguts o dormint.

L'ESPORT A SANT JOAN

Club Esportiu Santjoanenc

Secció Bàsquet

- Sènior Masculí (Entrenador: J. Carles Gómez Cacho)
- Juvenil Femení (Entrenador: Òscar Juvinyà)
- Cadet Masculí (Entrenador: Simon Danés)
- Infantil Masculí (Entrenadors Pere Cargol / Bernardeta Llongarriu)
- Infantil Femení (Entrenadores: Gemma / Bibi)
- Aleví Masculí (Entrenadors: Pere Sucarrats / Peinado)

Secció Futbol

- 3ra. Regional (Entrenador: J. Delgà)
- Cadet Masculí (Entrenador: Joan Vila "Quetxa")
- Infantil Masculí (Entrenador: Josep Maria Danés)
- Futbol Sala Aleví (Entrenador: Manel Ventura)

Secció Natació

Entrenadora: Gemma Carnero.

Secció Cicloturisme

Responsable: Quim Faja.

Gimnàstica Rítmica

B. Corbatón.

Manteniment

J. Carles Gómez Cacho.

NOTA: Els equips **Infantil Masculí i Femení i l'Aleví Masculí** de la secció de bàsquet porten el nom de CPS-CASTANYER donada la col·laboració entre ambdues entitats.

L'EXCURSIÓ

L'excursió que narraré en aquest número és una més de les que s'han fet i es fan per la diada del Dijous Llarder en totes les escoles de Catalunya.

Era un matí fred dels anys seixanta; el pati de l'escola gaudia d'una animació anormal, la porta del col·legi va obrir-se i van aparèixer els mestres somrients i carregats amb grosses motxilles. Va ser l'únic dia del curs en què van ser aclamats pels escolars.

Poc temps després, una columna d'alegres nois i noies travessava el poble, davant de la somrient mirada dels veïns, encomanats de la seva alegria; alguna mare preocupada donava l'últim consell al seu fill: "Vigila que no se't buidi la cantimplora dintre la motxilla!" El paisatge familiar va anar quedant enrera. La boira anava difuminant i el sol fonia el gebre del camí. Algun mestre intentava atreure l'atenció explicant els estils arquitectònics de les masies de la ruta. Després d'una bona estona de caminar, la columna va arribar a un prat. El mestre que encapçalava la marxa va fer senyal que havien arribat. Els escolars van escampar-se pel prat, que va quedar ple de nois amb bates ratllades i noies amb bates blaves jugant entusiasmats. Així, va arribar l'hora del dinar. Mentre menjaven, un mestre ros, prim, amb unes ulleres molt graduades explicava uns acudits que feien riure sorollosament als alumnes. Després de dinar l'animació va anar minvant; alguns escolars van despistar-se silenciosament del gruix, mentre els altres s'entretenien amb jocs tranquils.

- Jo allargo més que en Minoves -deia en Soques, mirant

amb menyspreu l'al·ludit mentre tirava rocs al brancatge d'uns arbres que sobresortien d'un marge-. Un fortíssim seguit de brams, renecs i imprecacions van trencar la plàcida tranquil·litat de l'indret de manera sobtada.

- Osmà, els arbres es queixen, i com reneguen. Ja, ja, ja, ja, ja -deia en Formiga, un noi alt i gros per la seva edat-. Els nois van agafar un atac de riure d'allò més, -Jua, jua, jua, jua- les riallades restrunyien per la vall.

- Tornem'hi, veurem si tornen a bramar. Va fort, fort! -va dir en Minoves-.

- Arbres, arbres, crideu! Ja, ja, ja! -cridaven, mentre tiraven rocs-.

Sota els arbres, un pagès enfurismat i esmaperdut per la bruta interrupció de la migdiada bramulava ferotgement, mentre començava a córrer en direcció a l'indret des d'on l'apedregaven. De sobte, va aparèixer en complet estat energumènic davant dels nois que van fugir cridant:

- Un dimoni!, un ogre!, un bruixot!, el comte Dràcula!, Auxili!

La mainada, que juvaga tranquil·lament, en veure sorgir de la vegetació els nois que corrien i cridaven esparverats i rera seu el pagès encoleritzat que bramulava terribles amenaces, van fugir com un ramat de xais en veure el llop.

Per fi, l'home va quedar en mig del prat, només amb els mestres que se'n van veure una per calmar-lo; gairebé va estar a punt d'estovar-ne algun, finalment van aconseguir que marxés, després de prometre-li forts càstics per als culpables.

Després del tràngol, els mestres van preparar la tornada, no sense deixar clar que l'endemà es parlaria de l'assumpte.

- Ja m'ho pensava que els arbres no es queixaven. Ets un cap gros, Formiga -deia en Minoves, mentre tornaven.

- Osmà, però, quin fart de riure quan hem sentit aquells brams, i quines paraulasses, Jua, jua, jua! -comentava en Soques.

- Ai demà!, al senyor Olivé, el pagès li ha dit tot i una mica més l'estova.

L'endemà, els tres culpables de l'incident van ser castigats a copiar tres mil vegades: "No me alejaré del grupo y no tiraré piedras a la gente".

Xavier Valeri i Coromí

19-11-90

VEUS DE DONES

No voldria que ningú, només llegint l'encapçalament, exclamés amb un to irònic: "Ospa, ens ha sortit feminista!" Ara no és l'hora de fer un elogi de la dona ni cap altra mena de reivindicació, entre altres coses perquè aquesta és una secció de literatura i no de crítica social. Però sí que cal recordar que actualment, a casa nostra, hi ha tota una "generació" de joves escriptors -el terme **generació** l'utilitzo com a sinònim de grup literari; no m'agrada classificar- que gràcies als tan criticats Premis Literaris i gràcies, també, a tota una xarxa de noves editorials, estan publicant molt i cada dia són

més coneguts. Premis com el Just M. Casero, Ciutat d'Olot, el Víctor Català de narració, el Sant Jordi de novel·la i tants i tants altres que ens deixem al calaix per falta d'espai -un dia farem un article només parlant de tots els Premis i la polèmica que han suscitat, és una promesa!- i editorials com Quaderns Crema, Columna o Empúries, per citar les que estan més estretament vinculades a l'actualitat literària, han creat una infraestructura perfecta que ha obert les portes als nous escriptors.

Aquí és on volem anar a parar, als homes i dones que ara tenen entre 25-35 anys i que no paren d'escriure. Sort n'hi ha que en aquest món, en què les lletres van de cap a caiguda, encara quedin persones més disposades a escriure una poesia o una novel·la abans de programar un ordinador! Bé, un temps a cada cosa i cada cosa al seu temps. Parlàvem dels nous valors literaris i, concretant, dels què, per entendre'ns, anomenarem "gironins" és a dir, els que són de Girona o voltants.

Precisament a finals del febrer d'aquest any va aparèixer un recull de narracions que portava per títol **Tapís (Narradors a Girona)**, publicada per una editorial banyolina que acabava de néixer: "Els llibres del Tint". El llibre presentava, com hem dit, 16 narracions curtes o contes llargs de 16 autors diferents, nascuts o vinculats a les comarques gironines i que havien començat a publicar o a ser més o menys coneguts durant la dècada dels vuitanta. Es pretenia donar una visió general de qui i com s'està escrivint a

casa nostra, i els noms aplegats eren: Lluís Muntada, J. M. Fonalleras, Josep Pujol, Miquel Pairoli, Vicenç Pagès, Silvia Manzana, Dolors García, Josep Valls, Maria Mercè Roca, Antoni Puigverd, J. N. Santaaulàlia, Xavier Cercas, Jordi Arbonés, Xavier Cortadellas, Miquel Fañamàs i Assumpció Cantalozella.

Només quatre dones enmig d'aquesta absoluta majoria masculina i, malgrat això, un dels noms més coneguts, a nivell popular, és probable que sigui el de la Maria Mercè Roca. Aquesta escriptora es va donar a conèixer l'any 1985, en guanyar el Víctor Català de narració amb l'obra **Sort que hi ha l'horitzó**. El mateix any va obtenir el premi Recull de narrativa amb **Veus de dones** i l'any següent, el segon premi de narrativa curta Just M. Casero amb **Vestit de verd i blanc**, ambdós inclosos posteriorment en **Ben estret**, publicat l'any 86. Va continuar recollint èxits amb **El present que m'acull**, guanyador del Premi Josep Pla. I recordem

que durant la diada de Sant Jordi-90, va batre el rècord de vendes amb la seva darrera novel·la **Temporada baixa**. Què té la literatura d'aquesta dona que fa que amb només quatre novel·les ja hagi acaapat tota l'atenció?

Alguns estudiosos del "fenomen M. Mercè Roca" han afirmat que la seva capacitat per fer-nos arribar els sentiments dels personatges i per fer-nos sentir tota mena d'emocions internes recorda l'estil de Mercè Rodoreda. Gimferrer va dir de Rodoreda que **Mirall trencat** era una gran novel·la, no precisament per la construcció d'un bon fil argumental, sinó perquè estava construïda de manera de poema. Aquest caràcter de perfecció formal, aquesta característica, tan pròpia de la lírica, com és suggerir amb les paraules, també és present en la narrativa de M. Mercè Roca. Pot ser aquesta, la clau de la seva popularitat? És arriscat afirmar-ho però, ara com ara,

aquest tipus de literatura ha aconseguit atreure l'interès de molts lectors.

"... Es deia Andreu i buscava corall. Tenia una barca petita pintada de verd amb unes lletres blanques que deien *Martina* i els diumenges es feia a la mar amb el seu nét quan encara era fosc i tot era silenci, i des de la platja només se sentia l'espetec desigual del motor cada vegada més lluny"... **Ben estret** El llamp, Barcelona, 1986, p. 35.)

Musical i senzill a la vegada, però també, molt elaborat. Petits poemes perfectes que anem descobrint en cada nova obra d'aquesta prolífica escriptora.

Esther Santaló i Bramon

Víctor Català

CRÍTICA A PERE VENTURA

La portada d'aquesta revista, és obra de Pere Ventura i Julià. Veí de Sant Joan les Fonts, conegut per a tots nosaltres. Porta ja molts anys dedicat a l'art de l'expressió plàstica, començant amb uns estudis a la Llotja i seguint investigant nous camins al llarg de la seva trajectòria artística.

El dibuix que il·lustra la portada de la revista, tracta una temàtica nadalenca, molt adient al temps que estem visquem. I parlant de temàtica, es pot dir que al llarg de la seva obra apareixen diferents temàtiques i motius: la figura humana, el paisatge, les natures mortes... Essencialment figuratiu, capta la realitat del món que l'envolta d'una manera, sens dubte, particular i personalitzada. Potser és un desig d'interpretar tot allò que sigui per la pròpia senzillesa del fet, per la seva naturalitat, espontaneïtat... i trobant-se en la quotidianitat del món en el què viu, posseeix una bellesa capaç d'ésser motiu d'un quadre.

Sembla tenir una forma de considerar i seleccionar la bellesa totalment subjectiva, allò que a ell més li crida l'atenció, sigui per bonic, agradable, diferent... com també és subjectiva i particular la forma de reflectir-ho en una tela.

Amb la finalitat d'arribar a representar tot allò que desitja expressar a partir d'un model real o amb bases reals, ha provat diferents tècniques i mètodes d'expressió, buscant una total relació amb la temàtica determinada. El fet que la portada a què ens referim presenti un dibuix, podria fer-nos pensar en el dibuix com a tècnica predominant i preferida, escollida per representar-lo. Però la resposta és negativa, el color apareix amb igual constància al llarg de la seva obra. L'ús d'una o altra tècnica podria molt bé venir determinada pels temes de les seves obres, a fi d'expressar-los millor. Com molts artistes la tècnica adoptada depèn de la persona en sí, amb l'existència de trucs que ell mateix ha anat descobrint.

Coneixedor de "La història de l'Art", estudiant de noves formes d'expressió, practicant de diferents tècniques..., admira als impressionistes com a representants d'un moviment pictòric que en genera molts d'altres, però no expressa cap rebuig per a altres moviments artístics de diferents característiques, compresos al llarg de la història de l'Art.

En el transcurs de la seva obra artística, està present un aprenentatge, uns estudis, uns coneixements i unes ganes de recuperació i perfeccionament.

El bon dibuix, la pràctica treballada, formen part del que ell entén com a ART. No hi ha casualitat ni atzar per realitzar un quadre, sinó tot un estudi anterior per tal de la bona col·locació de les seves línies i colors.

Es diu: "L'Art es porta a dintre". Aquesta dita popular, en el seu cas es podria assenyalar amb el fet de pintar per gust, per devoció i no per obligació. Pintar perquè li agrada, seria el motiu principal al moment d'agafar un llapis, un pinzell, una espàtula, un carbonet,...

Nuri Gussinyer

PERE VENTURA I JULIÀ

Curriculum Vitae:

Aquest veí de Sant Joan, dedicat a la pintura i al món de l'Art, va estudiar a Llotja, on obtingué el seu graduat en Arts Aplicades.

Entre les seves exposicions més importants, destaquen les individuals:

- 1973 - Sala Articolor, Vic
- 1974 - Galeria Prisma, Vilanova i la Geltrú.
- 1976 - Galeria Majèstic, Barcelona.
- 1976 - Galeria Fco. Armengol, Olot
- 1976 - Galeria Prisma, Vilanova i la Geltrú.
- 1977 - Galeria Articolor, Vic.
- 1978 - Galeria Majèstic, Barcelona.
- 1980 - Galeria d'Art, Banyoles.
- 1982 - Sala d'Exposicions, Ajuntament St. Pau.
- 1983 - Galeria Roglau, Barcelona.
- 1983 - Sala d'Exposicions, Ajuntament St. Carles Ràpita.
- 1984 - Sala d'Exposicions E.B A. St. Joan les Fonts.
- 1984 - Sala d'Exposicions Comú d'Encamp, Andorra.
- 1985 - Sala de l'Oficina Turisme Sta. Pau.
- 1987 - Exposició a Miami (Estats Units)
- 1989 - Exposició Galeria Roglau, Barcelona.
- 1989 - Exposició a FIDPPICA / 89, Madrid.
- 1990 - Exposició a Santa Pau.

Cal tenir en compte els seus viatges d'estudis a París, Roma, Florència i Amsterdam. Així com participacions en concursos, tant a Barcelona ciutat, com de caire nacional a Madrid, o la participació a Banyoles, Sant Pol de Mar, Girona, Santander, Martorell, Manresa, Bilbao, Palamós,.... en concursos i bienals.

També la seva persona s'associa a diversos premis:

- 1er. premi, medalla d'or, concurs nacional Diputació de Girona, 1972.
- 1er. premi concurs Ciutat de Banyoles, 1972.
- 1er. premi Saló d'Art de Martorell, 1973.
- 1er. premi "Diana T", concurs Vila de Palamós, 1974.
- 1er. premi dibuix "Fira del Dibuix", Figueres, 1978.
- Accèssit "Concurs pintura ràpida ciutat d'Olot".
- 1er. premi dibuix "Fira del Dibuix", Figueres 1982.
- 2on. premi dibuix "Fira del Dibuix", Figueres 1984.
- 1er. premi dibuix - Concurs Mieres, 1990.
- 2on. premi aquarel·la - Concurs Mieres 1990.
- 1er. premi pintura a l'oli, concurs vescomtat de Bas-Mallol 1990.

NATURA

EVOLUCIÓ GEOLÒGICA DE LA COMARCA

Durant l'Era Primària, aquest territori estava ocupat pel mar Tetis. Quan es va produir el plegament Hercinià (que va donar origen a una sèrie de plegaments que es van estendre per la regió que actualment correspon al centre d'Europa) alguns perllongaments d'aquest plegament varen arribar a la Península Ibèrica i, per tant, aquest mar va quedar sensiblement reduït. El mar començà, però, el seu retrocediment definitiu a principis de la Terciària.

Durant l'Era Secundària es dibuixen a la regió 2 fosses allargades, la més profunda de les quals es situa entre els massissos de l'Ebre i l'actual zona axial Pirinenca, la segona aproximadament al territori que correspon a la plana de l'Empordà.

A l'iniciar-se l'Era Terciària el mar va començar-se a estendre cap al sud; ocupant la regió del massís de l'Ebre fent-lo desaparèixer sota les aigües. Als punts on aquestes van romandre tranquil·les i profundes es van formar les calines que constitueixen bona part de les muntanyes de l'Alta Garrotxa.

Al final de l'Era Terciària, el mar interior experimenta una nova expansió afectant el territori de la Garrotxa, dipositant-se material de tipus dentrític gruixut, molt irregular, propi d'un mar poc profund.

VOLCANISME

Durant l'últim període del Terciari i fins a mitjans del Quaternari tenen lloc manifestacions volcàniques que s'extenen des d'Olot fins a l'Empordà. A la regió olotina és on van tenir més intensitat i duració.

A la Garrotxa hi ha dos períodes eruptius clarament diferenciats:

- Un coetani d'algunes de les erupcions de l'Empordà i Girona.

- El segon període va tenir lloc dins el Quaternari.

Però, L. Solé Sabaris ens posa de manifest l'existència de diverses fases eruptives, marcades per la presència d'una banda de material sedimentari intercalat entre dues masses basàltiques. Es pot veure clarament a Sant Joan les Fonts.

Sant Joan està situat sobre les colades del grup de boques del Begudà (el més important és l'Aiguanegra).

Aquesta colada baixa per la vall del Fluvià i arriba fins a Sant Jaume, però es superposa a sobre d'una altra anterior, ja que al sector del Fluvià entre Olot i Sant Joan

les Fonts s'hi troba un conjunt de colades constituïdes per dues de sobreposades, separades entre si per una massa d'aluvions amb cantos de basalt, que resten sobre una colada més antiga.

Riu avall, de Sant Joan les Fonts fins a Castellfollit, es troba la colada inferior.

Ambdues estan separades entre sí per uns 20 cm. d'argiles vermelles.

El volcà més important, vist des de Sant Joan, és l'Aiguanegra. És un tipus de volcà que, malgrat tenir un cràter central, apareix amb una forma irregular per un dels costats.

HIDROGRAFIA

A aquesta zona hi ha dos tipus de fonts:

a) Originades al material volcànic

El material basàltic presenta un elevat nombre de fissures per les quals l'aigua filtra ràpidament i circula a través de caverne i túnels.

El fissurament del material volcànic es pot explicar de dues maneres:

1ra.) Que la colada basàltica arribi a una zona pantanosa, i com a conseqüència s'escalfin les aigües i la bossa de vapor d'aigua exploti provocant el trencament de la zona interna de la colada, la qual cosa permet a les aigües circular lliurement.

2ona.) Que la colada sigui viscosa, la qual cosa implica que porta molts gasos en dissolució, principalment aigua i CO_2 , la variació de pressió fa que s'alliberi el gas del magma on es trobava en dissolució i es produeix un trencament.

Les aigües solen ser de temperatura regular (10°C). Són molt netes i pures, ja que els components basàltics són molt poc solubles.

b) Originades al material sedimentari

Les aigües es van escorrent fins trobar una capa impermeable. Les aigües són menys pures i prenen diferents característiques segons els materials travessats.

Fins aquí hem tractat una mica d'història geològica de la nostra comarca, i en concret del nostre poble. Tot seguit posarem una relació de les fonts del poble.

FONTS DE SANT JOAN LES FONTS

- 1.- Font Raverta
- 2.- Font de les Mulleras
- 3.- Font de Font Freda
- 4.- Font de Can Xerbanda
- 5.- Font de Can Barranc
- 6.- Font de la Canova
- 7.- Font Blanca.
- 8.- Font de Cal Sordet
- 9.- Font de Juvinyà
- 10.- Font Bona
- 11.- Font Xicot
- 12.- Font de Noc
- 13.- Font d'Aiguanegra
- 14.- Font de l'Aulina
- 15.- Font de la Rectoria
- 16.- Font de Can Branques
- 17.- Font de Cosey
- 18.- Font de la Canova d'en Puig
- 19.- Font Calentica
- 20.- Font de les Coromines
- 21.- Font del Rector
- 22.- Font del Ferro
- 23.- Font del Serrat
- 24.- Font Sascots
- 25.- Font del Salt
- 26.- Font del Molí Nou
- 27.- Font de les Fontiques
- 28.- Font de la Font
- 29.- Font de Can Plana

FONTS PERDUDES PER L'AIGUAT DEL 44

- Font de les Coromines
- Font del Rector
- Font del Ferro

- Font del Serrat
- Font de la Font
- Font del Salt

FONTS NO TROBADES

- Font de Cal Sordet
- Font Sascots
- Font del Molí Nou
- Font de les Fontiques
- Font de can Plana

Cristina Arcos

NOTA: Aquest treball va estar possible gràcies a l'ajuda i interès del Sr. Francesc Galceran, que em va anar descobrint les fonts de Sant Joan.

UN COP D'ULL A L'ENTORN

Sovint, quan anem de viatge, quan fem una excursió, o bé en qualsevulla de les sortides que puguem programar-nos, hem sentit un comentari favorable a la situació: "*Què bonic que és aquest paisatge!*" Aquesta afirmació resultaria banal, sinó ens aturés-sim per un moment i estudiéssim la realitat natural del paisatge que en un primer cop d'ull ens ha sorprès.

Per poder estudiar un paisatge qualsevol, hom s'ha de fixar en diferents trets que el caracteritzen, com poden ser el clima, el sol, l'altitud i l'habitat natural. Intentem ara, fixar-nos en el món vegetal que constitueix el nostre paisatge. Parlar de plantes, és sovint sinònim d'una coneixença de tots aquells vegetals que de forma silvestre s'han anat desenvolupant en un lloc determinat. Però, com anomenar aquests vegetals?

La nomenclatura linneana, ens estableix un codi que ens agrupa els vegetals en ordres, classes, subclasses, famílies, gènere i, finalment, espècie. Per això, la complexitat és elevada sobretot si tenim en compte que aquests noms en forma científica són escrits en llatí. Normalment, si trobem una flor al camp, el primer pensament que ens ve al cap, és preguntar-nos de quina planta és tracta. Posem per exemple que ens trobem davant de la planta que vulgarment és anomenada farigola. Si l'anomenem d'aquesta manera no és pas més correcta que donar-li el nom científic que li correspon, que normalment ho farem fent esment a la família, gènere i espècie. En el nostre cas seria de la família de les labiades, del gènere THYMUS i de l'espècie vulgaris. Amb aquests tres noms hem definit la farigola. D'aquesta manera ens és molt més fàcil poder conèixer, mitjançant la pràctica, molt més a fons el lloc que estem visitant. Si aprenem a anomenar les plantes que ens envolten pels seus noms i cognoms, aprenem una mica més a estimar el nostre entorn natural.

J.M.P.M.

EL SOROLL
D'UN TRIMESTRE

OCTUBRE

LES FIRES DE SANT LLUC

Les Oficines d'Informació al Consumidor d'Olot i Sant Joan les Fonts van

tablir un conveni de col·laboració per tal de fer una campanya conjunta, la qual va començar amb la seva presència a la Fira de Sant Lluç. Les actuacions que durant aquest dia es van portar a terme van ser, bàsicament, la informació de les funcions que té una Oficina municipal d'Informació al Consumidor.

LA PUBLILLA DE CATALUNYA VA SER HOMENATJADA AL SEU POBLE

La santjoanenca Mimi Badosa, Pubilla de Catalunya, va ser homenatjada a Sant Joan, en un acte organitzat per l'Ajuntament de Sant Joan les Fonts i el Centre d'Iniciatives Turístiques, d'Olot. Durant l'acte, el ponent de cultura de la Diputació de Girona i alcalde de Llançà, Sr. Josep Maria Salvatella, va pronunciar una conferència oberta a tothom sobre la dona catalana, en la qual, entre altres coses, va dir que Mimi Badosa recopilava totes les dones que avien descrit escriptors de totes les èpoques de Catalunya, com ara Marià Vayreda, Eugeni d'Ors o Josep Maria de Segarra.

DRENATGE DEL RIU FLUVIÀ

Durant el mes d'octubre van començar les obres de drenatge del riu Fluvià. Aquest drenatge ha canviat l'aspecte del riu, i gràcies a ell s'ha fet una escullera al voltant de l'església Monacal, aprofitant els àrids.

Aquesta actuació va ser subvencionada en un cinquanta per cent per la Junta d'Aigües de la Generalitat de Catalunya.

NOVEMBRE

ERMEL SOLÀ CANDIDAT A L'ALCALDIA DE SANT JOAN LES FONTS

Durant aquest mes, el P.S.C. va confirmar a Ermel Solà com a cap de la llista que aquest grup presentarà a Sant Joan el proper vint-i-cinc de maig, dia de les eleccions municipals. De moment, aquesta ha estat l'única candidatura confirmada. Sembla ser que algun altre grup també s'animarà properament.

EXPOSICIÓ DE FOTOGRAFIES, OBJECTES ANTICS I ARTESANIA

Unes dues-centes persones van visitar l'exposició d'objectes antics, vestits, treballs d'artesanía i fotografies el dia que es va inaugurar. Aquesta mostra es va muntar en commemoració del centenari de l'arribada de les germanes caputxines de la Mare del Diví Pastor a Sant Joan les Fonts, i estava organitzada pel Casal d'Avis. Entre els objectes exposats, destacaven els treballs d'artesanía sobre fusta de Pere Macias i els vestits de paper del nostre equip. Aquesta mostra va ser inaugurada per Irvin Sala, alcalde de Sant Joan les Fonts; Joan Gutsems, gerent del Casal d'Avis; i Pietat Prieto, germana superiora del parvulari del Diví Pastor. Va

estar oberta fins fa pocs dies, quan va ser substituïda per una exposició de pessebres.

RÀDIO SANT JOAN VA CELEBRAR EL SEU PRIMER ANIVERSARI

Vuit-centes persones van assistir a la festa dels anys seixanta, que va tenir lloc al pavelló polisportiu de Sant Joan les Fonts, un dels actes amb els quals es va celebrar el primer aniversari de Ràdio Sant Joan. A més, l'emissora va fer una programació especial i va emetre durant trenta-sis hores seguides.

El Correfoc, que estava previst pel dissabte, no va poder celebrar-se a causa de la persistent pluja que va caure durant tot el dia. Els actes van continuar diumenge, al migdia amb un aperitiu popular i una audició de sardanes, que es va repetir a la tarda.

Ràdio Sant Joan durant el seu primer any de vida, ha fet una programació d'unes seixanta hores setmanals, en la qual s'emeten programes de tot tipus.

AGERMANAMENT AMB YDES

El vint-i-cinc de novembre, Sant Joan les Fonts va agermanar-se amb la població occitana d'Ydes, poble de característiques similars a les de Sant Joan. L'acte principal va tenir lloc al Saló de Sessions de l'Ajuntament, on l'alcalde, Sr. Irvin Sala, i l'alcalde d'Ydes, Roger Bessé, van signar l'agermanament. El dissabte, amb l'arribada dels occitans, van començar els actes, que van consistir en visites a entitats, monuments i empreses; exposicions a l'aire lliure, ballades de gegants, sardanes i pomell de flors, aperitius populars i Misses cantades.

DESEMBRE

Durant aquest mes, es celebraran alguns actes nadalencs al nou centre Sòcio-Cultural Santjoanenc. Des d'aquesta revista esperem que els santjoanencs podrem passar-hi bones estones i moments inoblidables, com els que algunes generacions van passar veient pel·lícules a l'antic "Cinema Iris". De ben segur serà així i aquest edifici marcarà una altra època i uns altres records.

Xavier Valeri

RÀDIO SANT JOAN

CONSELL DE DIRECCIÓ

"Ràdio Sant Joan", l'emissora municipal de Sant Joan les Fonts va ser inaugurada l'onze de novembre de 1989. A la comarca de la Garrotxa, a part de "Ràdio Sant Joan", tenim quatre emissores municipals que ja fa algun temps que funcionen. Aquestes són: Ràdio les Planes, Ràdio la Vall, Ràdio les Preses i Ràdio Besalú.

Actualment, l'emissora es troba ubicada a la carretera d'Olot, en un edifici cedit per l'Ajuntament. El Consell de Direcció de l'emissora està format per: Joan Bramon, Joan Llongarriu, Narcís Payola, Xavier Valeri i Dani Sánchez.

Hem aprofitat la celebració del I Aniversari per parlar amb els membres d'aquest Consell, i saber quelcom més d'aquesta emissora.

-Ens podeu dir quins són els membres que integren aquest equip, i quina tasca realitza cadascun?

-L'equip el formen cinc persones, cada una amb un càrrec diferent. Cap de Programació: Joan Llongarriu. S'encarrega de tot el que fa referència als programes. És a dir, coordinar el personal, establir un horari coherent, procurar que tothom comenci i acabi els programes puntuals, etc...

Cap d'informatius: Xavier Valeri. La seva tasca és elaborar tot el que fa referència a la informació. És el que es desplaça a un lloc concret per tal de recollir tot allò que és actualitat, el que busca determinades personalitats ja siguin polítics, literats... per poder mantenir els oients el més informats possible.

Cap d'Publicitat: Dani Sánchez. És qui s'encarrega de fer les falques publicitàries, de buscar empreses o entitats que s'anuncïïn, i d'organitzar aquesta publicitat al llarg de l'emissió.

Discoteca: Narcís Payola. S'ocupa de tot el que fa referència als discs, ja sigui comprar-ne de nous, ordenar prestatges... Cada mes es compren discs i s'intenta que siguin les novetats del mercat, per tal que els oients puguin gaudir de la millor música i també de la més actual.

Servei Tècnic: Joan Bramon. La seva feina és el manteniment i reparació de qualsevol dels aparells de l'emissora, ja siguin altaveus, micròfons, etc.

Amb l'aportació del treball de cada un de nosaltres pretenem que l'emissora funcioni el millor possible.

-Després de més d'un any de funcionament, que ens podeu dir?

-Pensem que hem adquirit una nova experiència en

un camp desconegut per a nosaltres. Amb l'esforç de tots els qui participem en aquesta emissora, l'hem pogut portar endavant i volem fer-ho millor cada dia.

-Actualment quantes persones hi ha a l'emissora?

-Bé, aproximadament hi ha unes 65 persones que fan programes i cal afegir els membres de l'equip directiu. A nivell general hi ha un total de 75 persones que d'una manera o d'altra hi estan vinculades. Des que va començar el seu funcionament, s'ha incrementat el nombre de programes i gent, tot i que també cal dir que s'ha donat algun cas contrari, és a dir, algú que ha deixat de vincular-se amb aquest món de la radiodifusió.

-Quin tipus de programes feu, i quins són els més habituals?

-Hi ha una gran varietat de programes, des d'informatius, musicals, poesia, religiosos, infantils... Els més habituals, però, són els musicals.

-Què ens podeu dir sobre la creació d'un nou estudi de gravació?

-Aquest és un tema que no és gaire clar, sembla que el projecte està fet, però hi ha pendent per resoldre la qüestió econòmica.

-Quina és l'àrea de recepció de Ràdio Sant Joan?

-Bàsicament és el municipi.

-Quin és el suport econòmic de l'emissora?

-Cada any, l'emissora rep una subvenció de l'Ajuntament, i també compta amb la col·laboració dels "Amics de Ràdio Sant Joan".

-Què és el que espereu d'aquesta emissora?

-El que esperem és que, junt amb la col·laboració i l'entusiasme de tots els participants, poguem fer que Ràdio Sant Joan es mantingui durant molts anys, segueixi endavant i assoleixi un nivell que la converteixi en una emissora amb una gran audiència.

Gràcies.

Raquel Castrillo i Mayà

COL-LABORACIONS

EL FUTBOL DELS ANYS CINQUANTA

Permeteu-me que us parli del futbol dels anys cinquanta al nostre poble. Acompanyo el contingut del tema, en aquest úmero, amb una fotografia. Els jugadors que s'hi veuen, d'esquerra a dreta: porter, en Llop petit, Payola I, Francesc Orri (E.P.D.), el qui escriu aquest article, en Masbernà i en Marc Arrei.

En Joan Llop va ser el porter de més durada a l'equip, era molt segur. He de dir que en aquells campionats comarcals i provincials érem pràcticament invencibles. La defensa amb en Julià I, que tots encara recordem, ja que jugà fins als cinquanta anys; en Francesc Orri i en Llop I amb en Fausto ajudant-la. Aquesta era completíssima i més dura que el portlant. La mitja, amb Payola II i en Joan Granados era iníssima, amb un enteniment i joc que envejavem els altres clubs. I la davantera, amb en Payola I, Masbernà, Marc i un servidor.

En Marc, una moto amb carrera fins a la pròpia porteria, en Payola driblador i sprinter amb centres que meravellaven, en Masbernà agafant la pilota al mig del camp, no se'n desprenia fins a deixar-la dintre la porteria. Jo, pobre de mi, em driblava, fins i tot, la meua ombra, per massa! En fi, que totes aquestes característiques formaven un bloc compaginat i s'obtenien resultats de renom. Ja us parlaré en successives cròniques de les diverses variacions d'aquest equip el qual, repeteixo, era impossible guanyar i, per què no dir-ho?, sovint equips comarcals, fins i tot l'Olot, pretenien i, de vegades s'emportaven, els jugadors santjoanencs.

Aquest equip que us he parlat, l'única subvenció que tenia, era el propi fons comú, amb el qual ens pagavem les sabates i el cotxe de línia.

Però, tot això i altres anècdotes guardem-ho pel pròxim número del "Soroll"

Gabriel Granados i Llimona

RECORDANT "BRAMS D'ASE"

Vam escollir aquest nom en una reunió de les antigues escoles. Personalment, no em va agradar fer-lo servir per batejar el grup de joves de Sant Joan; trobava poc original manllevar el nom d'una revista que ja hi havia hagut abans a Sant Joan. Ara, 15 anys després, em sembla que va ser una decisió maca, heu de pensar que per a nosaltres era estimulante descobrir que al nostre poble hi havia hagut un altre moviment de joves i que nosaltres n'agafàvem el relleu. Era tot un símbol.

Ara, no crec que tingui massa importància que es recordi el nostre grup, perquè simplement erem el "grup de joves" de Sant Joan en un moment en que a cada poble de tot Catalunya passava el mateix. Vam fer el nostre paper dins d'un capítol de la història recent del nostre país, en versió santjoanenca.

Tot i això, no està de més recordar en una revista aquesta petita contribució i així quedem dins la història "i a punt perquè cada nova generació en sigui el relleu".

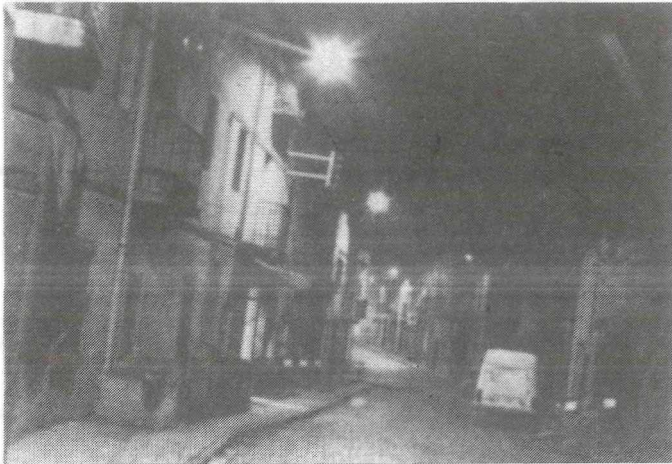
No tinc una memòria molt precisa de les coses que vam fer i se'm barregen les diferents etapes, per això permeteu-me un article fet de retalls, a mena d'un àlbum de fotos. Recordo quan en Pere Reixach ens va proposar organitzar l'arribada dels Reis en substitució de la gent del Club de Futbol, en un local tancat que hi havia davant de "Can Falguera", parlo, és clar, de molt abans de "Brams d'Ase", però el cito perquè va ser la primera activitat pública dels nois i noies que ens trobàvem per jugar a bàsquet al camp de les Monges.

Me'n recordo també de les reunions que teníem a la fàbrica vella del Molifondo (amb un fred que pelava) i on vam decidir comprar una màquina de ciclostil per editar una revista a Sant Joan (tot i que, al final, ens vàrem arronsar i no ho vam fer).

D'allà van sortir els primers articles polèmics a l'Olot-Misió, sobre Sant Joan. Per exemple: el relleu d'en Pere Sucarrats per en Lluís Domènech al front del Club Polisportiu Santjoanenc o la construcció d'una sala d'especejament.

Vàrem viure una peregrinació d'un local a l'altre: començant des de les Monges, passant pel Molifondo, la casa de la plaça d'en Minguet, el pis de la Fonda, un pis de la Mía Camps, la casa de pagès de Cisteller i les antigues escoles, d'on vàrem despenjar els quadres d'en Franco i en José Antonio, cosa que provocà algun maldecap a l'alcalde que ens l'havia deixat, en Jordi Sucarrats, perquè feia poc que s'havia mort en Franco, però no hi havia res clar...

Punt i apart mereix la contribució del grup a la Festa Major i al Roser. En Jordi Espadalé i en Quim Faja van haver de fer-se un fart de treballar (ja que la resta de la gent els ajudàvem molt poc) i els recordo sortint escaldats de la Guàrdia Civil, després d'un monumental esbronc del sergent Lozano, per haver programat un espectacle "sexí" en el programa de festes. També cal fer esment a totes les edicions del "Rally Boig" amb l'Enriquet, en Faja, en Xervanda, i l'Esteve Brugada al capdavant.

Ja en aquell moment vàrem estar a punt de fer un corre-bou (parlo del 1978) tal com l'Esteve proposava, però no ens hi vàrem veure en cor (ara seria èxit assegurat) i vam tenir les primeres enganxades amb la Guàrdia Civil quan els demanàvem que paguessin entrada com els altres.

Les Festes van ser moments molt importants: els jocs infantils, la cercavila, el programa, el futbol a la plaça, en Lluís Llach, fins i tot els entrepens calents que els amics de Barcelona dels metges van preparar amb bogeria al bar de l'envelat.

El treball amb nens també va tenir els seus moments alts, des del primer Casal d'Estiu fins a la primera acampada a Hortmoier i a les primeres sortides (entre elles les primeres esquíades). La Mía Camps, la Montse Mercado i la Rose Rifà van ser el principal coixí de tota la inexperiència que arrossegàvem.

Vam provar una mica de tot: Castanyades, Nit del Gall amb rom cremat, Ball de Carnaval, venda de llibres per Sant Jordi, i en cada moment amb gent que treia les castanyes del foc quan calia, en Manel Aguilera, en Mateu Lucas...

I tot això barrejat amb els primers moviments polítics, les banderes per Sant Jordi, i la gent de Sant Joan que vam participar a la constitució de l'assemblea de la Garrotxa: la Conxi Dagas, en Lluís Domènech, la Mía Camps, en Manel Aguilera, la Gemma Caubet... Un resum desorganitzat, desorganitzat de moltes experiències i bons moments que té cada generació, que la nostra va viure i que anirà continuant a Sant Joan i a tot arreu.

Albert Bramon

El dinamisme de Sant Joan

Sant Joan les Fonts, segon municipi de la comarca de la Garrotxa en nombre d'habitants, s'ha convertit d'uns mesos ençà, també en el segon amb altres sectors com per exemple el de la indústria, de les activitats culturals, socials, esportives, urbanístiques, etc... Recordaré, simplement, a nivell industrial l'inici de les obres del sector de Begudà; properament el de les Coromines amb l'implantació de nombroses empreses locals, comarcals i, com no, de la resta del país, cosa que sens dubte proporcionarà al municipi un creixement, un enriquiment i també nombrosos llocs de treball. A nivell cultural, la posta en funcionament del centre sociocultural de Begudà; de forma imminent el de Sant Joan les Fonts; la creació d'una ràdio i d'una revista local; la formalit-

zació d'un festival d'estiu; l'agermanament amb un municipi francès, que permetrà intercanvis de tota mena; un floriment d'actes festius i populars amb la participació i col·laboració de nombroses entitats i grups. A nivell social, la creació i potenciació dels serveis socials així com d'informació al consumidor, amb múltiples i variades actuacions arreu del municipi, però, també, connexions amb altres municipis i administracions, descentralització en els nuclis de la Canya i Begudà-Sant Cosme; posta en marxa d'un servei de podologia. A nivell esportiu millora de les instal·lacions municipals de Sant Joan; il·luminació del camp de futbol, grades, accessos; ampliació dels espais destinats a futurs equipaments esportius; a la Canya ampliació dels edificis municipals i creació d'un local social així com d'una pista polisportiva descoberta i, properament, construcció a Begudà d'un complex esportiu. A nivell urbanístic actuacions com les del drenatge del riu Fluvià en el seu pas per Sant Joan; les obres d'urbanització de Cisteller; pavimentació del carrer de Sant Pere; urbanització de la Roureda i carrers de la Canya, camí de Rapassot; abans de finals d'aquest any pavimentació del camí del pla de Gibrella; inici del carrer Rocacorba; a nivell puntual el centre sociocultural de Sant Joan, inici i continuació de les obres de l'estada de Juvinyà; millora de les estructures d'escolarització a fi i efecte que els nostres fills, que són evidentment el futur del nostre poble, puguin gaudir d'unes instal·lacions apropiades per desenvolupar les seves activitats escolars, conjuntament amb un eficaç cos ensenyant, etc.

El municipi de Sant Joan les Fonts està assolint un nivell de qualitat de vida que molts municipis ens estan envejant. Comprenc que aquesta situació pugui angoixar i preocupar municipis veïns, però el que no entenc i no vull entendre, és que aquesta situació sigui motiu de provocacions, atacs fal·laciosos i tendencioses crítiques per part de persones o grups minoritaris, que per llur comportament, llurs escrits gens constructius desmereixen l'esforç de tot un poble avui dirigit per un equip, però demà potser per un altre en el qual ells mateixos poden pertànyer, donant la imatge d'un Sant Joan poc seriós. La veritat no és la que ens volen fer ingerir a petites dosis a través de maliciosos escrits, editats per setmanaris comarcals perversos i comprats.

Sant Joan les Fonts és un municipi punter, és un municipi treballador, on la participació ciutadana és cada dia més intensa, és un municipi que vol créixer, desenvolupar-se viure amb el seu temps, amb les comoditats i les facilitats del seu rang i per tot això és pel que està lluitant i continuarà lluitant el consistori actual, democràticament elegit, fins el terme de l'actual legislatura.

Certament, alguna actuació pot ésser, a vegades, mal interpretada, poc popular, però és important que els ciutadans sàpiguen que la visió, la lectura d'un costat o l'altre de la barrera és molt diferent, els criteris i les solucions a adoptar són molt desiguals quan es tracta d'un individu o un col·lectiu, pensar a curt o a llarg termini no és el mateix.

Moltes vegades és dolorós decidir un tipus d'actuació, però el que és important és mantenir sempre un mateix criteri de funcionament, una mateixa finalitat, un mateix objectiu. Allò que és més important, és el municipi, són els seus habitants, la seva qualitat de vida, el seu benestar i tot això sense pretendre, evidentment, fer demagògia. Simplement essent respectuós de les lleis, responsable del seu càrrec. I, com diu el poeta, "L'home no es revela en la seva història, ans bé, lluita a través d'ella".

Irvin Sala i Bartrina

CAFÈ EUROPA

En el moment en que em vaig proposar parlar de l'Europa, em va presentar un gran dilema, el qual fou, ni més ni menys, la seva grandesa envers Olot.

L'Europa no se'l pot considerar un pub o un bar, sinó un lloc de reunió per a tota mena de gent.

Sobre les seves parets, i degut a la seva situació davant la façana dels Gegants, hi ha carregats una pila d'anys i d'història. Per la qual cosa se'l podria comparar amb el típic avi que sempre explica històries d'abans, del seu passat.

L'Europa sempre ha estat considerat com un lloc de reunió de tota mena de gent, amants de la saviesa, amants de la tertúlia, amants de la política, o simplement, per gent que s'hi anen quelcom per preocupar-se.

El cafè en si, encara conserva aquella imatge tan dolça i temptadora dels típics anys 20, amb taules de barres de ferro sobre colzes de marmol, i la plaça al davant del cafè.

Les nits de tertúlia, es podria dir que són més aviat tranquil·les, amb un ambient normalment plàcid, amb música suau i un to que fa trobar-la interessant, i no a grans volums com en altres llocs. La gent normalment es troba asseguda, i parla tranquil·lament amb tota la reunió d'amics. I parlant de la gent que hi sol anar, com he dit abans, és un lloc propici, o si més no probable, per poder-hi trobar gent amb força cultura, però i veritablement jo hagués de definir el cafè per un estil o ambient, i recalco sobretot que és la meua opinió, diria que és el lloc més freqüentat, i del que es parla més quan anomenes Europa, pels "hippys". Sempre ha sigut un lloc on tots els de la moguda "hippy" hi han trobat aquell puntet que en altres bars o cafès mai trobaven.

Moltes vegades, i sobretot entre la gent gran, s'ha tingut l' costum de dir "compte amb aquest bar, només hi ha gent estranya hi et portar problemes". Doncs bé, jo crec que aquesta espècie de metàfora envers a l'Europa hauria de

finalitzar. En primer lloc perquè és un dels cafès més tranquils dins del que són de la moguda dels divendres i dissabte a la nit, i segon, si és que creuen que aquella gent és perillosa, entrin al cafè i comprovaran com estar dins de l'Europa no significa cap perill, sinó tot el contrari.

Abans de finalitzar aquest petit comentari, voldria destacar, però, l'encert que tenen amb tots els temes musicals que posen. Veritablement, l'Europa crec que és un dels llocs on es pot gaudir de la més bona i grata música.

I recordeu, si voleu un lloc tranquil, per poder gaudir i portar a terme la xerradeta amb els companys, envoltats de vells records i a l'hora de l'actualitat, en companyia de grans sons musicals, l'Europa no heu d'oblidar.

CREC...

Sincerament, penso que els diumenges de mica en mica es van tornant més avorrits i monòtons. Des de fa un temps ençà, m'he adonat que un diumenge ja no és allò tan especial que representava fa un temps. El perquè no us el sabria donar, però crec que no és normal que succeeixi això entre el jovent.

El diumenge, més que tot, s'ha convertit en una típica roda d'aconteixements on, setmana rera setmana, passen els mateixos fets.

Per això des d'aquí, voldria aprofitar per fer un crit, per tal que sortissin idees o solucions per resoldre el problema.

Un diumenge ha d'ésser divertit, no dramàtic o nostàlgic.

P. Juanola

PETITA HISTÒRIA DEL PIANO

Fa uns 300 anys no hi havia concerts de piano. La gent, vinga sentir tocar altres instruments: violins, trompetes, flautes, però de piano, res de res. Sabeu, amics, per què...? Home, és senzill: encara no s'havia inventat.

Sí, nois, sí, els pianistes estaven ben avorrits... En lloc del piano havien de tocar altres instruments ben semblants de forma com el clavecí o el clavicordi, també amb tecles, que són considerats els predecessors. Però, de piano, res de res. Fins que un dia, un xicot ben eixerit, tip. que li donessin gat per llebre, agafà els trapeus i cap a Itàlia falta gent! Se'n va a can Bartolomeo Cristofori un cap de setmana de l'any 1730 i li diu: "Tomeu, Tomeu, m'has de fer un piano".

Aquell italià queda ben bocabadat, però com que és d'allò més espavilat, ja el tenim de cap a la feina i, en quatre dies, té enllestit el primer piano.

Bé, això de piano... Cal dir que al nostre amic Tomeu, no se li acudeix res més que posar-li el següent nom: *Gravicembalo col piano e forte*. Que us sembla? Va quedar ben descansat, eh? És clar, amb un nom així, a la gent, els feia una mica de respecte de tocar-lo.

És per això, que en quatre dies, el varen batejar amb PIANO i prou. Però, sabeu per què en Tomeu li va posar aquell nom tan llarg? Doncs, perquè volia explicar que amb el nou instrument es podrien fer notes fluixes (piano) i fortes (forte), que és la diferència bàsica d'aquest amb aquells que abans us dèiem, els clavecins, clavicèmbals, etc. els quals sempre toquen amb la mateixa intensitat de so.

Al començament tots els pianos eren amb cua. Fou a principis del segle passat quan varen començar a fer-ne sense.

Quan us parlem de pianos de cua volem dir que són horitzontals... Perquè n'hi ha d'altres, sense cua... és a dir, per anar drets, adossats a la paret i no ocupar tant de lloc. Ara bé per fer concerts, sempre es fan servir els de cua (horitzontals) perquè tenen molta més sonoritat.

El piano, amb el temps, l'han anat perfeccionant molt i, ha passat la mà per la cara a tots els altres instruments i s'ha convertit en el rei de la música. Heu de pensar que hi ha pianos de cua de quasi tres metres de llargada. Això sí, per molt llargs que siguin, sempre tenen la mateixa amplada, de tecles n'hi ha igual quantitat a tots: 53 de blanques i 35 de negres, posades sempre al mateix lloc, perquè sinó, seria un bon embolic per trobar-les.

De fet, però, és a partir del segle XVIII quan el piano comença a tenir èxit. Mireu, un tal senyor Gottfried Silbermann, va veure que amb aquell aparell del nostre amic Cristofori podia fer força peles i va començar a fer pianos com si fossin xurros.

La cosa li anava tan bé que d'altres li varen fer la competència, i per tant, la punyeta. Un vienès, l'Stein, i un francès, l'Erart, encara el varen millorar, així com els senyors Clementi i Pleyel. Aquest darrer, avui dia encara fa pianos (amb cua i sense) i ben bons que són els Pleyel!

El que cal que us digui és que un altre senyor amb un nom estrany, en Babcock, ho va arreglar posant-hi un marc de ferro colat, i llestos!

Això va ésser com posar oli en un llum. Avui, però, els

pianos més famosos són els de la casa Stenway and Sons, però, també són els que costen més diners.

Els japonesos, com a pertot, hi han posat la cullerada en això dels pianos i els fan força bé. Els més coneguts són els Yamaha i els Kawai. Cal que us faci saber que a Catalunya també n'hem fet de pianos, els més acreditats són de les cases Ortiz i Cussó i Chassaingne.

Bé, amics, per cabar només em resta dir-vos que com que el piano és un instrument tan eixerit, molts compositors li han volgut fer música. Hi ha compositors, com és el cas de Chopin, ho va escriure gairebé tot per a piano i encara que va morir jove, si volem tocar l'obra que va escriure, hauríem d'estar més d'un dia sencer enganxats al piano.

Dels nostres músics, vull que sabeu que en Granados, de Lleida, i l'Albéniz, de Camprodon, en varen fer molta i dels actuals, els mestres Monsalvatge i Mompou són un dels més trempats escrivint música per a piano.

Bé, espero que a partir d'ara ja coneixereu una mica més de la història del piano.

Josep Maria Ortuño

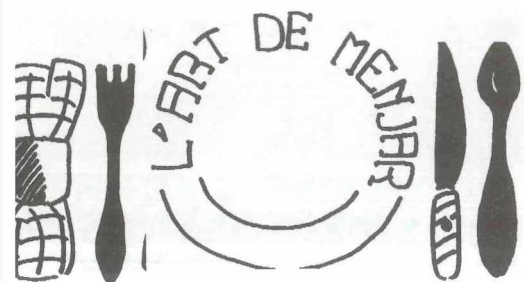
ALFONSO LÓPEZ DEL VALLE

El fet de dedicar-li aquestes ratlles en el nou número d'"El Soroll", no ve donat per cap de les intervencions que d'ell es coneixen en activitats del nostre municipi, sinó que intenta ser una mostra d'agraïment al ser l'autor de l'anterior portada.

La seva faceta com a pintor és reconeguda, apareixent a diaris i revistes com "La Prensa" (1966), o "Destino", "Revista de las Artes", "Barcelona"... Exposicions a Marróc (1946), León (1948), Barcelona (1959), EE.UU. (1969), (1970) a Sitjes, Zurich, (87, 88, 89) etc., i d'altres col·lectives. Hamburgo 86 individual, "Eva" (1959), Barcelona, Medalla "Señal 70", Estudi d'Art.

L'Equip de la Redacció de "El Soroll de les Fonts" vol agrair-li amb aquestes ratlles la col·laboració i donació d'una obra per tal d'il·lustrar la portada del número 1.

Nuri Gussinyer

EL GALL D'INDI

"Per Nadal, s'indiots i per Pasqua es xot (xai)" que diuen els allorquins, indicant el caràcter festiu que en la gastronomia italiana té el gall d'indi.

Ara en aquest temps d'hivern i en la festivitat del dia de Nadal la tradició torna a ésser la protagonista a la nostra terra. Antigament, quan no hi havia tants recursos i l'escassetat en el menjar obligava a la gent a fer menjars repetitius, pobres i monòtons, es trencava quan arribaven aquestes dates.

Per això, en aquestes diades, tota la família es reuneix i fa una gran festa amb un bon dinar que hi hagi gall d'indi o indiots, com en vulgueu dir.

L'indiots, és una au procedent de Mèxic però que va causar un gran impacte als Països Catalans.

Aquesta esplèndida i enorme au, de plomes blanques o grogues i amb el seu característic troç de pell que li tapa el bec, pot arribar a pesar fins a 20 Kg.

La gent de pagès, solia o sol agafar un parell d'indiots per Sant Joan o Sant Pere i els comença a engreixar i a donar-los de menjar perquè quan hagin passat sis mesos, i sia pels voltants de Nadal, aquests indiots ja pesaran entre vuit i onze Kg. ja es poden cuinar. Fins i tot molt més abans.

L'indiots és l'animal que té la carn més blanca de totes les aus i més aromàtica i compacte que la del pollastre. El seu contingut en grasses pot assolir el 25%, però la seva carn, és d'excel·lent qualitat, abundant i saborosa. A més a més, és molt fàcil de digerir i els nutrients són fàcilment absorbits pel nostre organisme sense cap mena de dificultat.

La major part de grassa de l'indiots, es troba sota la pell, pel que és fàcilment eliminable. El contingut en colesterol d'aquesta au és menor que la dels mamífers.

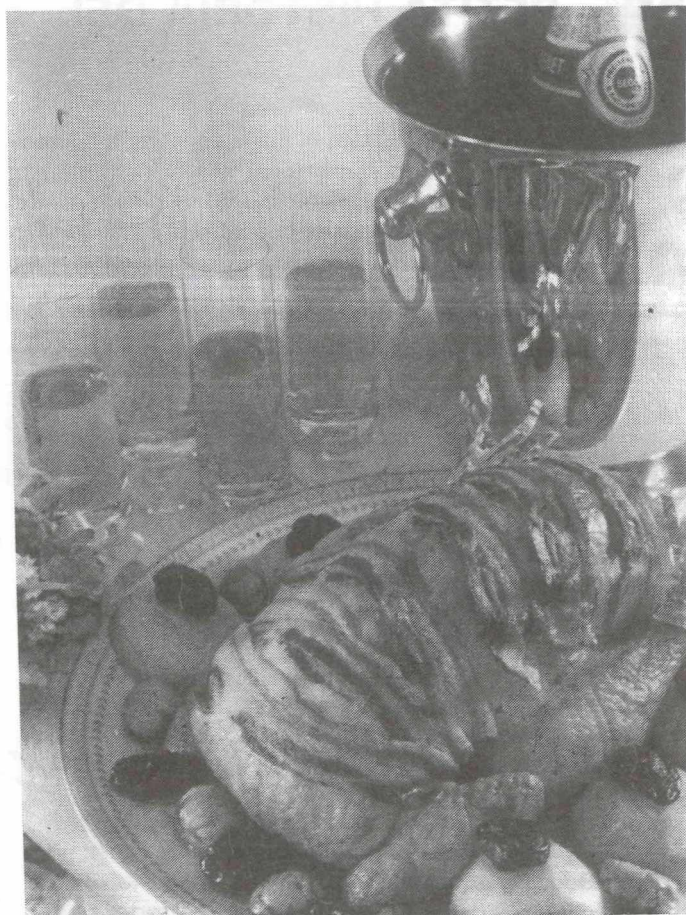
La proteïna de la carn té un gran valor biològic i és d'alta qualitat pel que fa que sigui altament digestible i absorbible. En aquest respecte direm que és similar a la de la gallina.

RECEPTA: INDIOTS DE NADAL A LA CATALANA

INGREDIENTS:

1 indiots sencer d'uns 3 Kg.
200 grams de llard de porc.
250 grams de carn magra de porc.
100 grams de molla de pa tou dur.
1 ó 2 tófonos.
1 butifarra.
12 salsitxes.
1 poma.

Olives sense os.
Tàperes.
Pinyons.
Panses.
Prunes seques.
6 grans d'all
1 vas de vi blanc sec o 1/2 vas de xerès.
Brou.
Julivert.
Sal i pebre.

menys possible, les deixalles i el deixem escórrer.

Posem en remull en aigua, les panses i les prunes perquè s'estovin.

Piquem l'all i el julivert i li afegim sal, pebre i el llard de porc i untem l'indiots amb aquesta barreja.

Preparem el farcit. La carn de porc i vadella tallada a daus petits, les butifarres i salsitxes a trossos, la molla de pa, la poma a daus, i l'our dur, els pinyons i les prunes. Tot junt, ho posem en una cassola i ho fem coure amb una mica d'oli. A mitja cocció hi afegim el vi.

Quan ja estigui cuit, farcim l'indiots i el cosim, afegint-li a dins la tòfona. El posem en una placa de forn i el fem coure dins unes dues hores, a foc moderat, donant-li voltes perquè quedi daurat uniformement per tots els costats, i ruixant-lo amb una mica de vi i amb el suc que faci.

Quan estigui a mitja cocció, l'hi afegirem una mica de brou perquè no ens quedi sec i el deixarem acabar de coure.

Ja passat aquest temps, i quan estigui cuit, el traiem del forn i desglacem la salsa que ha fet amb una cullera. Servim l'indiots en una plata, rodejat del farcit i rossejat amb el seu suc.

UN VI PER A AQUEST PLAT: "VIÑA LAS TORRES"

Vi negre, de pigment rubí, amb delicats aromes de violeta i cirera, amb notes d'iris i préssec i d'un paladar molt mollar. De teixit ampulós i alegre amb una fina acidesa frutal que es fon en els seus graus d'alcohol i en la crema de roure aromàtic.

Per beure degudament aquest vi i fruit-ne tots els seus sabors, cal beure'l a una temperatura de 14Cº.

Elaboració:

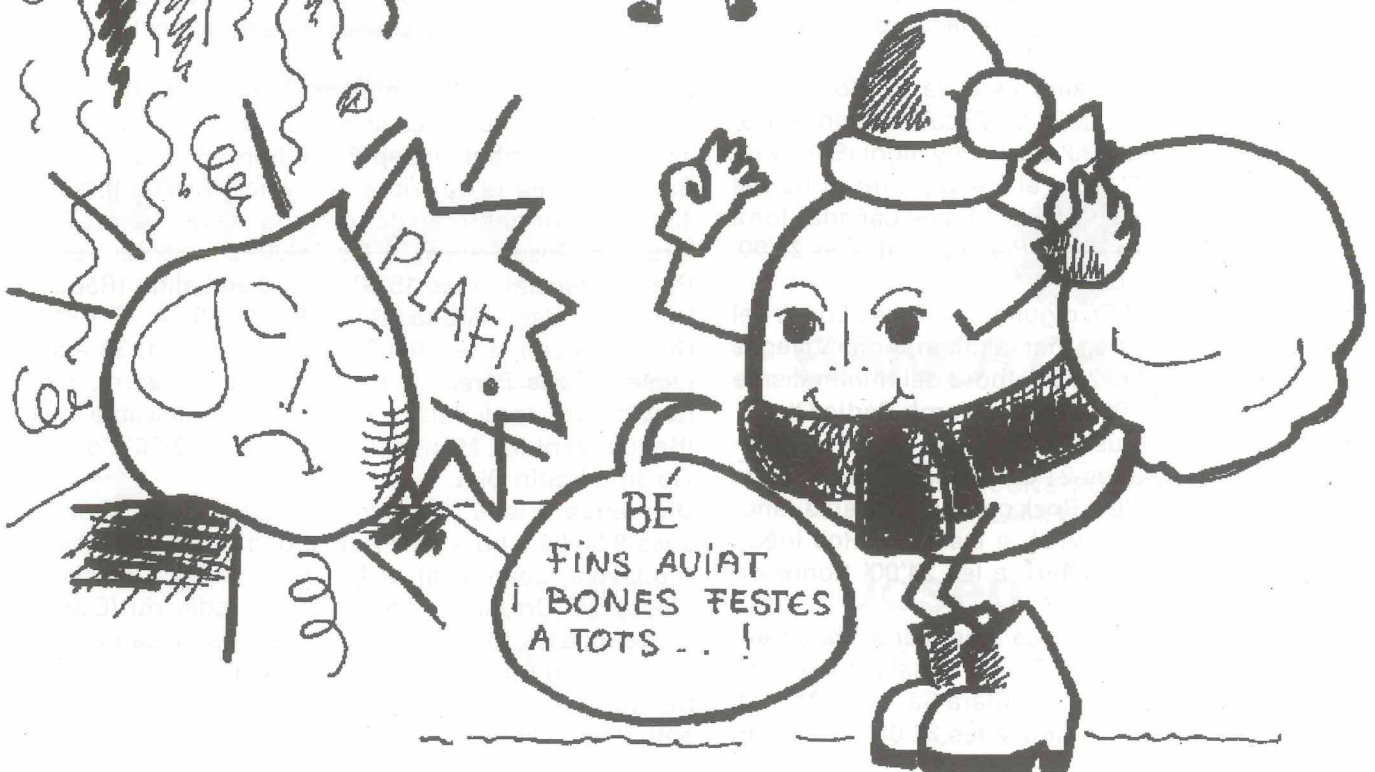
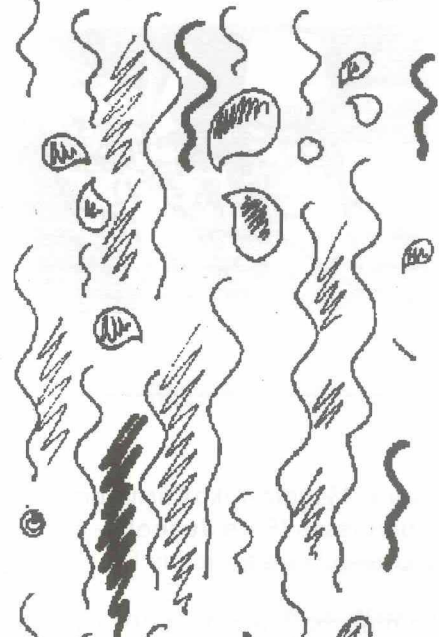
Desplomem i netejem l'indiots traient-li, sense que s'obri el

Pep Nogué

"El Soroll de les Fonts"
 va caure
 una GOTA d'aigua.

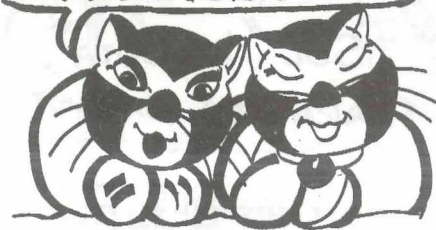
HOLA!
 Sóc "la GOTA"
 D'ARA EN DAVANT
 ENS VEUREM A
 LES PÀGINES D'A-
 QUESTA REVISTA...
 Jo sóc UNA GOTA
 MOOOOOLT EXPRE-
 SIVA... !!

BÉ
 FINS AVIAT
 I BONES FESTES
 A TOTS... !

PLAF!

Entreteniments

QUANTES DIFERÈNCIES HI HA?

SOLUCIONS:

RÀDIO SANT JOAN

Dilluns: A les 21'00'h. Notícies (Xavier Valeri), a les 21'05' Poesia (Alfonso López del Valle), a les 21'30' La Gramola, a les 23'00' La Lluna Plena (Jordi Vilà), a les 24'00' Connexió amb Ràdio Olot.

Dimarts: A les 20'30' L'altra cara de l'esport (Joan Carles Gómez Cacho), a les 21'00' Escudella concentrada (Carme Vila), a les 21'30' Les Luchy night (Enric Planagumà), a les 22'45' Com el Far-west no hi ha res (David Mascarella, Josep Casals, Miquel Cañada, Jordi Juanola, Dani Sánchez i Enric Planagumà), a les 24'00' Connexió amb Ràdio Olot.

Dimecres: A les 20'00' Sí, díguim... (Alfonso López del Valle), a les 21'00' Tres en marxa (Joan, Anna Villegas i Quim González), a les 23'00' L'hora del minimalisme (Xevi Plana), a les 24'00' Connexió amb Ràdio Olot.

Dijous: A les 20'00' Música espanyola (Jordi Hernando, Glòria Rossell), a les 21'00' Billo, billo, calderilla (Ivan Dilmé), A les 22'00' Rock confitat (Josep Juanola, Joan Sadurn i Lluís Vila), a les 23'00' Roc inèdit (Miquel Cañada, Jordi Soler), a les 24'00' Connexió amb Ràdio Olot.

Divendres: A les 18'00' Música americana (Dani Sánchez), a les 19'00' La marxa (Daniel Casals, Joan Llença), a les 20'00' A tota Música (Clara Sánchez, Manoli del Cid, Mari Carmen del Cid), a les 22'00' L'hora del

pijama (Maria Riera, Raquel Mayola, Kiko Carnerero), a les 23'00' Anem a fer bardisses (Pere Juanola), a les 24'00' Eclipsi de lluna (Josep Ferrés, Vicens Gil, Joan Freixes), a les 0'00' Connexió amb Ràdio Olot.

Dissabte: A les 9'00' La més matinera de la 107 (Neus Caro), a les 10'00' Visca la música (Xevi Dilmé), a les 11'00' Toca timbal (Josep Roca, Mimi Badosa, Josep Badosa), a les 12'00' Visca la música (Xevi Gil), a les 13'00' L'informatiu cap de setmana (Xavier Valeri, Dolors Vila, Josep Roca), a les 14'00' L'hora del nebot (Narcís Payola), a les 15'00' Ona d'actualitat (Raquel Ventura, Josep Granados), a les 17'00' A 45 RPM. (Xervi Garcia), a les 18'00' Visca la música. 30 èxits (Josep Maria Pérez), a les 20'00' Tom i Jerry, S.L. (David Ruiz, Jordi Sala), a les 23'00' Un dissabte més (Raquel Ventura, Meritxell Serrat), a les 22'00' Connexió amb Ràdio Olot.

Diumenge: A les 9'00' Església viva (Bisbat de Girona), a les 9'30' L'hora dels Avis (Joan Gotsems, Ricard Aiguaviva, Joan Vila), a les 10'00' Música catalana (Josep M. Ortuño), a les 11'00' La ràdio riu (Esther Santaló), a les 14'00, Tres a les dues (Paqui Zabra, Loli Zafra, Conxi Angulo), a les 15'00' Diabolais Black (Bibi Subirana, Gema Corominas), a les 16'00' Connexió amb Ràdio Olot.

Eugeni

**CARNISSERIA
EMBOTITS CASOLANS**

Sant Antoni, 9 · Tel. 29 02 05
SANT JOAN LES FONTS

Fusteria i Mobles Serra

Av. Paperera Torras, s/n. · Tel. 29 08 25
SANT JOAN LES FONTS

CLÍNICA DENTAL

CISTELLER

Galeries Comercials Cisteller, 6
SANT JOAN LES FONTS

VILA

JOAN VILA i QUER

REPARACIÓ DEL AUTOMÒBIL

C/. Aiguanegra, 16
Tel. 29 09 05
SANT JOAN LES FONTS

Assegurances
ROSER

c/. Olot, nº 30
Tel. 29.05.28
SANT JOAN LES FONTS

EL DIDAL

Carrer Francesc Caula, 1
SANT JOAN LES FONTS

ELECTRODOMÈSTICS, TVC, VIDEO, HI-FI
MONTOLIU SO I VISIÓ
(Successors H. Espiguler)

Aiguanegra, 15 - SANT JOAN LES FONTS - Tel. 29.01.29
DISTRIBUÏDOR OFICIAL I SERVEI TÈCNIC PROPI

SONY

Cafeteria Bar Falguera

SANT JOAN LES FONTS
Tel. 29 07 31

POLY-MIA

REPARACIONS DE POLIESTER

Ctra. d'Olot, 34 - Tel. 29 07 66 - SANT JOAN LES FONTS

BANCA CATALANA

CARNISSERIES

Coderch
Casa fundada l'any 1880

Sta. Magdalena, 30 - Tel. 29 01 03
Centre Comercial Cisteller, 2 - Tel. 29 08 06
SANT JOAN LES FONTS

Sant Ferriol, 45 - Tel. 26 12 73
Centre Comercial IDEAL - Tel. 26 66 62

OLOT

PROMOTOR CONSTRUCTOR D'OBRES
i LAMPISTERIA

Josep Juanola

Aiguanegra, 26
Tel. 29.07.42
SANT JOAN LES FONTS

MICROLOGIC, S.L.

INFORMÀTICA I OFIMÀTICA

Avgda. 11 de Setembre, 5 i 7
Tel. (972) 26 95 74
OLOT

Durant aquest mes de desembre
l'informatitzem per només

88.393 ptes, + IVA

A MÉS, L'OBSEQUIEM AMB:

- 1 Curs d'inici a la informàtica
- 1 Programa editor de textos
- 1 Programa full de càlcul
- 1 Programa base de dades
- 20 Jocs variats

VOLS APRENDRE INFORMÀTICA?

- * Però:
- * Disposes de poc temps?
- * No et vols desplaçar?
- * No et van bé els horaris?

TENIM LA SOLUCIÓ!

Sistema d'estudis MICROLÒGIC

Centre d'informàtica autoritzat

ELS MILLORS PREUS EN INFORMÀTICA!

REVISTA

EL SOROLL DE LES FONTS

Per anunciar-vos
Truqueu al Tel.:
29 07 39

RÀDIO SANT JOAN
107 FM

Emissora Municipal de Sant Joan les Fonts

Ctra. d'Olot, 53 Tel. 29 00 28 - SANT JOAN LES FONTS

PINTURES PER A LA INDÚSTRIA I LA DECORACIÓ

08500 VIC: Ctra. de Puigcerdà, s/n. - Apdo. C.294 - Tel. 886 33 88
c/. Sant Antoni, 11-13 - Tel. 886 18 15 - Fax. 889 13 59

17800 OLOT: Avinguda Reis Catòlics, 15 - Tel. (972) 26 73 85

08240 MANRESA: Barcelona, 18 i 20 - Ginjoler, 11 i 13 - Tel. 873 35 43

08600 BERGA: Pl. de la Creu, 8 - Tel. 821 09 17